

STAROSTWO POWIATOWE W NOWYM TOMYŚLU

**STRATEGIA ROZWOJU
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO
NA LATA 2008 – 2017**

Załącznik do Uchwały
Nr XIII/90/2008
Rady Powiatu Nowotomyskiego
z dnia 27 lutego 2008 roku

NOWY TOMYŚL 2008

WSTĘP

Niniejszy dokument przedstawia Strategię Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 – 2017. Podstawą do opracowania dokumentu stała się konieczność aktualizacji tożsamego dokumentu strategii, którego cele i kierunki działania zostały nakreślone w horyzoncie czasowym na lata 2002 – 2012. Dokument ten miał więc obowiązywać jako podstawowy dokument planistyczny powiatu nowotomyskiego przez następnych kilka lat, jednakże już teraz wymagane były zasadnicze zmiany w jego zapisach, wynikające w szczególności z akcesji członkowskiej Polski do Unii Europejskiej w roku 2004. Wstąpienie naszego kraju do struktur unijnych otworzyło bowiem zupełnie nową perspektywę dla rozwoju polskich samorządów, co związane jest przede wszystkim z możliwością współfinansowania zadań administracyjnych i inwestycyjnych ze środków wspólnotowych, tzw. funduszy strukturalnych. Obecność Polski w Unii Europejskiej to w dużej mierze również dostosowanie polskiego prawa do prawa wspólnotowego oraz planów rozwojowych rodzimych regionów i samorządów do wytycznych w zakresie zrównoważonego rozwoju całej Wspólnoty. Zatem, każda jednostka administracji samorządowej w Polsce obowiązana jest planować rozwój społeczno – gospodarczy swojej „małej ojczyzny” zgodnie z priorytetami Unii Europejskiej. Obowiązująca dotąd strategia przewidywała wprawdzie przyszłą obecność Polski w Unii Europejskiej, widząc ją jako szansę rozwojową, lecz co zrozumiałe, nie wiązało się to z konkretnymi zapisami w długookresowych celach powiatu. Dziś wiele zapisów w strategii rozwoju powiatu nowotomyskiego odzwierciedlać winno dążenie dostosowania do głównych celów i wytycznych Unii Europejskiej. Tylko wtedy można oczekiwać na uzasadnioną pomoc przy realizacji zadań własnych powiatu ze strony właściwych organów wykonawczych Wspólnoty.

Warto wspomnieć ponadto, że istotnym czynnikiem na rzecz nowych zapisów w dokumencie strategii jest pełniejsza niż w roku 2001 wiedza na temat rozpoznanych i pożądaných potrzeb rozwojowych, a będących w bezpośredniej bądź pośredniej kompetencji powiatu. Koniec pierwszej dekady funkcjonowania administracji powiatowej w Polsce pozwala znacznie lepiej zdiagnozować obecny stan rozwoju społeczno – gospodarczego oraz wskazać kluczowe problemy, pozostałe do rozwiązania w długim horyzoncie czasowym.

Dokument obejmuje diagnozę obecnej sytuacji w powiecie nowotomyskim, wskazuje na kluczowe problemy rozwojowe powiatu, ukazuje trendy rozwojowe w skali całego kraju, przedstawia analizę otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego, tzw. metodę SWOT, formułuje misję oraz wizję rozwoju powiatu, jak również wyznacza cele i kierunki działań dla rozwoju powiatu. Strategia rozwoju jest najważniejszym dokumentem programowym powiatu nowotomyskiego i na jej podstawie tworzone winny być inne dokumenty planistyczne o charakterze operacyjnym, takie jak Plan Rozwoju Lokalnego czy Wieloletni Plan Inwestycyjny.

W pracach nad przygotowaniem niniejszego dokumentu uwzględniono partycypację społeczności lokalnej i w tym celu przeprowadzono spotkania w ramach konsultacji społecznych. Grupa ponad pięćdziesięciu konsultantów społecznych wniosła swą wiedzę, doświadczeniem i zaangażowaniem istotny wpływ na kształt tak opracowanego dokumentu strategii.

**Zespół ds. Planu Rozwoju Lokalnego
Powiatu Nowotomyskiego**

SPIS TREŚCI:

I.	Metodologia opracowania strategii	str. 6
II.	Diagnoza sytuacji społeczno – gospodarczej powiatu nowotomyskiego	str. 7
	1. Położenie geograficzne	str. 7
	2. Powierzchnia	str. 8
	3. Ludność	str. 8
	4. Turystyka	str. 9
	5. Zagospodarowanie przestrzenne	str. 10
	5.1. Charakterystyka środowiska naturalnego	str. 10
	5.2. Ochrona środowiska naturalnego	str. 11
	5.3. Infrastruktura i gospodarka odpadami	str. 13
	5.4. Infrastruktura komunikacyjna	str. 15
	6. Gospodarka	str. 17
	6.1. Rolnictwo	str. 18
	6.2. Przemysł	str. 20
	7. Sfera społeczna	str. 20
	7.1. Charakterystyka ludności	str. 20
	7.2. Rynek pracy i bezrobocie	str. 22
	7.2.1 Rynek pracy	str. 22
	7.2.2. Bezrobocie	str. 25
	7.3. Oświata	str. 30
	7.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	str. 34
	7.4.1. Ochrona zdrowia	str. 34
	7.4.2 Opieka społeczna	str. 39
	7.5 Bezpieczeństwo i porządek publiczny	str. 42
	7.6. Kultura i sport	str. 44
	7.6.1. Kultura	str. 44
	7.6.2 Sport	str. 44
	7.7. Organizacje pozarządowe	str. 46
	8. Gospodarka finansowa powiatu	str. 47
	9. Diagnoza istotnych problemów w powiecie nowotomyskim	str. 52
	10. Trendy makroekonomiczne i makrospołeczne w Polsce	str. 53

III. Cele strategiczne i kierunki działań	str. 54
1. Analiza SWOT	str. 54
2. Misja i wizja rozwoju powiatu nowotomyskiego	str. 55
3. Metodologia formułowania celów i działań	str. 56
4. Cele i kierunki działań	str. 57
Cel Strategiczny 1	str. 57
Cel strategiczny 2	str. 63
Cel Strategiczny 3	str. 66
Cel strategiczny 4	str. 72
5. System wdrażania i monitoring strategii	str. 75
Podziękowania	str. 77

I. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Z powszechnej definicji wynika, iż strategia to szeroki program wytyczania i osiągania celów organizacji, jak również reakcja organizacji w czasie na oddziaływanie jej otoczenia. Inna z definicji wskazuje, iż strategia to określenie celów i zadań w długim okresie funkcjonowania organizacji oraz dobór określonych polityk i alokacja zasobów, aby osiągnąć te cele w możliwie najlepszy sposób.

Zgodnie z założeniami teoretycznymi strategia rozwoju powinna odpowiadać na trzy podstawowe pytania:

1. Do czego powinniśmy dążyć w rozwoju naszego powiatu ? [wizja przyszłości]
2. Co powinniśmy osiągnąć w perspektywie 10–15 lat, aby wizja mogła się ziścić ? [cele strategiczne]
3. W jaki sposób, czyli jakimi siłami i środkami oraz przy jakich instrumentach i rozwiązaniach chcemy realizować nasze cele ? [działania]

Powiat Nowotomyski wzorem innych jednostek samorządu terytorialnego w Polsce podejmuje się długookresowego programowania przyszłości, wyrażanej poprzez jego rozwój społeczno – gospodarczy. Przyjmuje się, że strategia określa cele, jakie stawia sobie do zrealizowania samorząd lokalny w określonym czasie oraz zestaw działań sformułowanych na stosunkowo wysokim poziomie ogólności, za pomocą których poszczególne cele będą realizowane. Uszczegółowienie z kolei zakresu podejmowanych zadań, z rozpisaniem ich na konkretne lata oraz ujęcie w budżet, następuje w planie rozwoju lokalnego lub innych operacyjnych dokumentach branżowych. Zasadniczo w dokumencie strategii odnajdujemy tylko te cele i działania, które znajdują się w kompetencji ustawowej powiatu, a więc takie, które mogą zostać zrealizowane przez samorząd powiatowy samodzielnie, bądź we współpracy z innymi jednostkami.

Przesłanką do realizacji poszczególnych celów i działań wyływających ze strategii jest nie tylko ich zapis w dokumencie, lecz również i to w stopniu przesądającym pojawienie się w danym momencie lub okresie czasu możliwości realizacji wybranego postulatu rozwojowego. Stąd nie należy oczekiwać, iż w zakładanym horyzoncie czasowym zrealizowane zostaną dokładnie wszystkie cele i działania znajdujące się w zapisie niniejszego dokumentu. Można jedynie dążyć do wypełnienia możliwie największej liczby postulatów zawartych w strategii, przy założeniu wszakże, że jest to dokument dynamiczny, czyli ulegający zmianom w czasie oraz otwarty, czyli podlegający weryfikacji celów i działań stosownie do zmian w otoczeniu i wewnątrz danej struktury.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ POWIATU NOWOTOMYSKIEGO

1. Położenie geograficzne

Powiat Nowotomyski jest jedynym z większych powiatów w zachodniej części Wielkopolski, położonym w odległości 40 – 75 km od jej stolicy – Poznania. Siedzibą władz powiatu jest Nowy Tomyśl – miasto charakteryzujące się największą liczbą mieszkańców oraz centralnym położeniem wobec pozostałych gmin. Obecnie powiat nowotomyski tworzy sześć gmin: Kuślin, Lwówek, Miedzichowo, Nowy Tomyśl, Opalenica, Zbąszyń. Powiat Nowotomyski sąsiaduje z następującymi powiatami województwa wielkopolskiego oraz województwa lubuskiego: Powiat Grodziski, Powiat Międzychodzki, Powiat Międzyrzecki, Powiat Poznański, Powiat Szamotulski, Powiat Świebodziński, Powiat Wolsztyński, Powiat Zielonogórski.

Cecha szczególnie wyróżniająca Powiat Nowotomyski w skali całego kraju to bardzo korzystne położenie wzdłuż europejskich szlaków komunikacyjnych. Przez teren powiatu przebiegają dwa ważne węzły komunikacyjne Europy Środkowej – kolejowy oraz drogowy. Dopełnieniem bardzo korzystnego położenia geograficznego powiatu jest bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego Poznań – Ławica, odległego 25 km od granic powiatu i 55 km Nowego Tomyśla oraz Portu Lotniczego Zielona Góra – Babimost, odległego 15 km od granic powiatu i 40 km od Nowego Tomyśla.

POWIAT NOWOTOMYSKI

WIELKOPOLSKA

2. Powierzchnia

Powiat Nowotomyski zajmuje powierzchnię 1011,7 km² t.j. 3,39% obszaru województwa Wielkopolskiego. Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu nowotomyskiego przedstawia się następująco:

- Kuślin – 106,31 km²
- Lwówek – 183,5 km²
- Miedzichowo – 208,51 km²
- Nowy Tomyśl – 185,89 km²
- Opalenica – 147,69 km²
- Zbąszyń – 179,77 km²

Powierzchnia Powiatu Nowotomyskiego charakteryzuje się wysokim stopniem lesistości terenu (38,6%) wynikającym ze stosunkowo mało urodzajnych piaszczystych gleb, które porastają głównie bory sosnowe. Największa powierzchnia lasów rozmieszczona jest w gminie Miedzichowo (71,6 %), Zbąszyń (49,9 %) i Nowy Tomyśl (32,9 %). Mimo niezbyt korzystnej żyzności gleb dominującą składową strukturę powierzchni powiatu (49,9 %) stanowią użytki rolne, słabo rozwinięta jest natomiast sieć wodna tego terenu. Największą rzeką płynącą przez powiat jest Obra, natomiast wśród kilkunastu niewielkich jezior największe to Jezioro Błędno (Zbąszyńskie). Inne tereny – 11,5 % obejmują grunty pod zabudowaniami, podwórza, place z ogrodami ozdobnymi, drogi, linie podziału powierzchniowego, powierzchnię wód śródlądowych i rowów melioracyjnych, plantacje leśne prowadzone na gruntach nie leśnych, powierzchnie wikliny w stanie naturalnym, torfowiska, żwirownie oraz nieużytki. Struktura wykorzystania powierzchni w Powiecie Nowotomyskim przedstawia się następująco:

- Użytki rolne 49,9%
- Lasy i grunty leśne 38,6%
- Wody 2%
- Grunty zabudowane i zurbanizowane 1%
- Pozostałe 8,5%

3. Ludność

Obszar powiatu nowotomyskiego zamieszkuje około 72 tys. mieszkańców, co stanowi nieco ponad 2 % ogólnej liczby mieszkańców województwa wielkopolskiego. Wskaźnik gęstości zaludnienia jest w powiecie niski i wynosi 71 osób/km², wobec średniej dla województwa wielkopolskiego wynoszącej 113 osób/km². Najwyższy wskaźnik gęstości zaludnienia występuje w Gminie Nowy Tomyśl i wynosi 129 osób/km², natomiast najniższy dla powiatu, a zarazem całego województwa wielkopolskiego

wskaźnik gęstości wykazuje gmina Miedzichowo osiągając wartość zaledwie 18 osób/km². W Powiecie Nowotomyskim zauważa się także niewielką przewagę ludności zamieszkującej tereny wiejskie - 51,5% nad ludnością miast – 48,5%.

4. Turystyka

Atrakcyjność turystyczna Powiatu Nowotomyskiego to bogactwo fauny i flory w czystym ekologicznie środowisku naturalnym w niewielkim stopniu zmienionym przez gospodarczą działalność człowieka. Teren Powiatu Nowotomyskiego pozbawiony jest większych różnic wysokości, posiada natomiast gęstą sieć dróg bocznych i znakomicie nadaje się do odbywania wycieczek rowerowych. Poznawanie terenu powiatu na rowerze ułatwia 240 km oznakowanych szlaków rowerowych. Powiat dysponuje również licznymi szlakami pieszymi, o różnym stopniu trudności oraz bardzo popularnym szlakiem kajakowym. Jest nim przepływająca przez zachodnią część powiatu Obra, a przystanie w Zbąszyniu są punktem etapowym wszystkich odbywanych tu spływów.

Od dłuższego czasu na terenie powiatu dość prężnie działają gospodarstwa agroturystyczne. W wyniku rosnącego zainteresowania tą formą turystyki wiejskiej kwaterodawcy z terenu Powiatu Nowotomyskiego postanowili współdziałać w sposób bardziej zorganizowany i w czerwcu 2000 roku założyli Koło Agroturystyczne. Trzy lata później przeistoczyło się ono w Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych Powiatu Nowotomyskiego.

Odwiedzając Powiat Nowotomyski można wypocząć w ciszy i spokoju w miejscach atrakcyjnych pod względem krajobrazowym. Wycieczki rowerowe, nauka jazdy konnej pod okiem instruktora, lasy bogate w grzyby i jagody, czyste powietrze i zdrowa ekologiczna żywność to niewątpliwie kusząca propozycja dla odwiedzających powiat gości. Jedną z największych atrakcji Powiatu Nowotomyskiego jest charakterystyczny układ osadnictwa w jego środkowej części, powstały w okresie kolonizacji olęderskiej. Okolice Nowego Tomyśla były największym obszarem tego osadnictwa w Wielkopolsce. Kolonizacja olęderska rozpoczęła się tutaj od założenia ok. 1692 r. wsi Sękowo i trwała przez cały następny wiek. Osadnicy osiedlali się głównie na terenach leśnych. Pamiątką po tym zagospodarowaniu jest układ zabudowy w formie oddalonych od siebie pojedynczych gospodarstw, połączonych pomiędzy sobą skomplikowaną siecią dróg i drózek. W osadach pochodzenia olęderskiego czasem występuje też zabudowa bardziej zwarta, np. w Bolewicku i Lewiczynku. Poszczególne obejścia są na ogół obszerne i mają wiele starszych, solidnie wykonanych budynków (często jeszcze drewnianych). Na 21 wsi w gminie Miedzichowo aż 15 ma olęderską przeszłość, rozproszone gospodarstwa rozciągają się też na dużej przestrzeni wokół Nowego Tomyśla.

Do ciekawych zabytków Powiatu Nowotomyskiego należą: pałac w Posadowie, zespół pałacowo-folwarczny w Wąsowie, pozostałości twierdzy w Zbąszyniu, kościoły drewniane w Brodach, Bukowcu i Łomnicy oraz murowane we Lwówku, Michorzewie, Opalenicy, Zbąszyniu i poewangelicki w Nowym Tomyślu.

Turyści przybywający do Zbąszynia mogą liczyć na dobrze przygotowaną bazę gastronomiczno-noclegową. Obejmuje ona m.in. blisko 500 miejsc noclegowych. Drugie tyle oferują pola namiotowe. Popularnością cieszą się też leśne pola biwakowe nad jeziorami: Głębokim oraz Lutol. Tanie noclegi zwłaszcza dla młodzieży, zapewniają szkolne schroniska młodzieżowe w Bolewicku i Starym Tomyślu. Rozwój turystyki na terenie Powiatu Nowotomyskiego propagują rajdy i inne imprezy zbiorowe, organizowane przez szkoły, PTTK, organizacje młodzieżowe, Automobilklub itp.

5. Zagospodarowanie przestrzenne

5.1. Charakterystyka środowiska naturalnego

Krajobraz terenu Powiatu Nowotomyskiego jest dziełem lądolodu skandynawskiego, który kilkakrotnie nasuwał się z północy i następnie w wyniku ocieplenia klimatu topniał, powodując pojawienie się ogromnych mas wody i pozostawienie naniesionego materiału. Opisywany teren znajduje się na obszarze należącym do najmłodszego zlodowacenia (tzw. bałtyckiego), które zakończyło się ok. 15 tys. lat temu. Dominującym elementem jest tu Sandr Nowotomyski, będący rozległym i płaskim obszarem największej w Wielkopolsce równiny sandrowej. Na piaszczystym, mało urodzajnym terenie rozciągają się obszary borów sosnowych i niezbyt żyznych pól. Mimo ogólnego braku wilgoci w obniżeniach występują obszary nadające się do wykorzystania rolniczego, płyną tu również niezbyt obfite rzeczki (Czarna Woda, Bobrówka, Szarka, Dojca). Częściej spotykane są wydmy, powstałe wskutek działalności wiatru bezpośrednio po ustąpieniu lodowca wznoszące się nawet na 20 metrów ponad przylegający teren. Największa wydma położona jest we wsi Przyłęk. Na wschód od Wału Lwówecko-Rakoniewickiego rozciąga się płaska lub tylko lekko sfalowana wysoczyzna morenowa będąca częścią Równiny Opalenickiej. Ze względu na pokrycie urodzajnymi glebami gliniastymi jest to teren upraw rolniczych, cechujący się brakiem lasów.

Największa rzeka opisywanego terenu to Obra, lewy dopływ Warty, która zaledwie zahacza o zachodni skraj powiatu, gdzie łączy kilka jezior. W zasięgu prawobrzeżnych dopływów Obry leży cały Powiat Nowotomyski. Mniejsze rzeki to Czarna Woda, Bobrówka, Szarka, Mogilnica. Na terenie powiatu leżą następujące większe jeziora: Zbąszyńskie, Chłop, Wielkie, Lutol, Wędromierz, Rybojadło, Głębokie, Nowowiejskie, Pszczewskie, Konińskie, Trzy Tonie, Proboszczowskie, Linie I, Pąchowskie.

Tutejszy klimat cechują wilgotne i ciepłe lata oraz łagodne zimy. Średnia wieloletnia temperatura roczna wynosi 7,8°C (najzimniejszy styczeń ma temperaturę - 1,7°C, a najcieplejszy lipiec 17,7°C). Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 214 dni. Roczna ilość opadów to zaledwie 500 mm. Od maja do lipca występuje coś w rodzaju pory deszczowej, kiedy to spada 49% rocznej normy opadów. Cechą charakterystyczną tutejszego mikroklimatu są mgły i duża wilgotność z powodu płytkiego występowania wód gruntowych na znacznej części powiatu. Teren Powiatu Nowotomyskiego ma obniżony poziom wód gruntowych spowodowany wylesieniami i melioracjami na terenach upraw rolnych. W istniejących kompleksach leśnych przeważają sztucznie wprowadzone uprawy sosnowe, natomiast dominującym elementem krajobrazu są tutaj monokulturowe zbiorowiska upraw rolnych.

Fauna tego terenu obfituje w ciekawe gatunki zwierząt. Na obszarach leśnych żyją jelenie, kuny, dziki i lisy. W lasach spotyka się też sarny, które coraz częściej pojawiają się na polach, zmniejsza się natomiast występowanie licznych dawniej zajęcy. Świat ptaków jest typowy dla obszarów rolnych i leśnych. Sąsiedztwo doliny Obry powoduje, że w zachodniej części powiatu częściej spotyka się ptactwo wodne – głównie bociany białe, choć bytują i zalatują tu też łabędzie, żurawie i inne gatunki (bezpośrednio za granicą powiatu położony jest rezerwat ptasi „Jezioro Wielkie” koło Trzciela). Szczególne miejsce zajmuje rezerwat koło Zgierzynki, który jest jedną z największych ostoi ptaków w kraju.

5.2. Ochrona środowiska naturalnego

Zgodnie z ustawowymi wymogami (ustawa Prawo Ochrony Środowiska - art. 17) dla Powiatu Nowotomyskiego opracowany został Program Ochrony Środowiska na lata 2004-2007, z perspektywą na lata 2008-2011 oraz Plan Gospodarki Odpadami. Przy tworzeniu w/w opracowań kierowano się także wskazaniem Ministerstwa Środowiska w tym zakresie na szczeblu lokalnym i regionalnym. W Programie dla powiatu dokonano charakterystyki zasobów i składników środowiska przyrodniczego w zakresie poszczególnych elementów środowiska. Na podstawie szczegółowej analizy scharakteryzowanych elementów sporządzono ocenę zagrożeń i tendencji przeobrażeń środowiska przyrodniczego obszaru powiatu. W opracowaniu wskazano również źródło i przyczyny zachodzących przeobrażeń z uwzględnieniem:

- rzeźby terenu,
- wód podziemnych,
- wód powierzchniowych,
- degradacji gleb,
- powietrza atmosferycznego,

- środowiska akustycznego,
- przyrody ożywionej (szata roślinna i świat zwierzęcy),
- walorów krajobrazowych.

Uwzględniając stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu nowotomyskiego, zaproponowano działania zmierzające do poprawy istniejących warunków. W ramach polityki ekologicznej powiatu na podstawie ustalonych zasad określono cele ekologiczne, kierunki działań oraz zadania ekologiczne na kolejne lata. Polityka ekologiczna tutejszego powiatu oparta jest na II Polityce Ekologicznej Państwa, Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego oraz istniejących uwarunkowaniach prawnych z uwzględnieniem dostosowania prawa do prawa wspólnotowego Unii Europejskiej.

Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2004 - 2011

1. Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz zwiększenie wykorzystania zasobów odnawialnych w produkcji ciepła i energii;
2. Zapewnienie wysokiej jakości powietrza:
  - ograniczenie ruchu kołowego w miastach (budowa obwodnic)
  - promocja ogrzewania z kotłowni zbiorczych;
3. Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku - stosowanie ekranów ochronnych i innych rozwiązań technicznych w miejscach szczególnie narażonych;
4. Ochrona mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
5. Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej i racjonalizacja zużycia wody;
6. Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją;
7. Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost nasadzeń drzew.

Cele i przedsięwzięcia proekologiczne na lata 2004-2006 i długofalowo na lata 2007 - 2011 w Powiecie Nowotomyskim

1. Unikanie powstawania odpadów:
  - uświadomienie społeczeństwu zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami;
2. Minimalizacja powstawania odpadów:
  - promowanie technologii mało-odpadowych lub z recyklingiem powstających odpadów;

- ewidencjonowanie odpadów;
3. Selektywna zbiórka odpadów:
- wdrażanie w gminach stanowiących powiat system selektywnej zbiórki odpadów z zwiększeniem różnorodności selekcjonowanych odpadów i dostosowaniem do nowych przepisów;
  - organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych;
  - organizacja systemu zbiórki odpadów wielogabarytowych z sektora budowlanego i gospodarstw domowych;
4. Odzysk odpadów:
- właściwe zagospodarowanie selektywnie zebranych odpadów;
  - unieszkodliwienie odpadów: właściwe unieszkodliwienie odpadów nie nadających się do dalszego zagospodarowania;
  - likwidacja gminnych składowisk odpadów komunalnych, na rzecz między gminnych lub między powiatowych zakładów utylizacji odpadów;
5. Edukacja ekologiczna:
- prowadzenie edukacji wśród osób odpowiedzialnych za planowanie i realizację gospodarki odpadami na terenie powiatu;
  - prowadzenie akcji informacyjno edukacyjnej wśród mieszkańców oraz w placówkach oświatowych.

5.3. Infrastruktura i gospodarka odpadami

Na terenie Powiatu Nowotomyskiego funkcjonuje 26 podmiotów posiadających wydaną decyzję zezwalającą na odzysk odpadów. Instalacje do odzysku (23) prowadzą odzysk głównie tworzyw sztucznych, wyeksploatowanych pojazdów, gruzu budowlanego i opakowań (drewna), a także w mniejszym zakresie metali kolorowych. Na skutek zamknięcia i likwidacji składowisk gminnych w Koninie, Kopankach, Bolewicach, Jastrzębnikach oraz w Kuślinie, jedyne w pełni użytkowane to powstałe w roku 2000 składowisko w Nowym Dworze gm. Zbąszyń, dla którego planowane są dalsze modernizacje. Tym samym większość wytworzonych na terenie powiatu odpadów komunalnych jest eksportowana poza jego granice. Z informacji pochodzących od poszczególnych gmin nie posiadających aktualnie własnego składowiska tj. gminy Nowy Tomyśl, Opalenica, Lwówek, Kuślin oraz Miedzichowo wynika, iż wytworzone odpady wywożone są do unieszkodliwienia na składowisko odpadów Mnichy w Gminie Międzychód. Składowisko w miejscowości Mnichy stanowi część Zakładu Utylizacji Odpadów CLEAN CITY Sp. z o.o., a korzystanie z niego wynika z porozumienia międzygminnego zainteresowanych samorządów. Na terenie powiatu nowotomyskiego nie ma instalacji do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych i innych niż

niebezpieczne pochodzących od podmiotów gospodarczych. Wszystkie gminy powiatu posiadają nowo uchwalone regulaminy utrzymania czystości i porządku oraz określiły wymagania stawiane podmiotom gospodarczym ubiegającym się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Na terenie powiatu nowotomyskiego zbieraniem odpadów komunalnych zajmuje się 6 podmiotów. Ponadto działa tu kilkanaście firm zajmujących się zbieraniem różnego rodzaju odpadów opakowaniowych oraz zbieraniem odpadów złomu metali kolorowych i złomu żelaznego.

Całkowita ilość odpadów komunalnych poddanych procesom unieszkodliwienia i odzysku na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2004 – 2006 przedstawiała się następująco:

- Rok 2004 – 9.077,94 Mg (megagram = ton), z czego:
  - odpady zmieszane – 8.500,67 Mg
  - odpady opakowaniowe – 577,27 Mg
- Rok 2005 – 9.646,98 Mg, z czego:
  - odpady zmieszane – 8.989,32 Mg
  - odpady opakowaniowe – 657,66 Mg
- Rok 2006 – 8.890,35 Mg, z czego:
  - odpady zmieszane – 8.167,51 Mg
  - odpady opakowaniowe – 707,00 Mg
  - odpady wielkogabarytowe – 15,84 Mg.

Aktualny Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Nowotomyskiego zakłada realizację zadania o nazwie „Budowa systemu zbiórki odpadów opakowaniowych”. W związku z tym w poszczególnych gminach funkcjonuje system selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych, który przedstawia się następująco: gmina Lwówek i gmina Nowy Tomyśl prowadzą zbiórkę papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych „systemem donoszenia”, natomiast pozostałe cztery gminy zbiórkę w tym zakresie prowadzą w systemie „donoszenia” oraz odbioru bezpośredniego. W wyniku prowadzonej zbiórki odpadów opakowaniowych w roku 2006 uzyskano poniższe wskaźniki wyłączenia odpadów opakowaniowych ze strumienia odpadów komunalnych:

- opakowania z papieru i tektury – 3,7%
- opakowania ze szkła – 16,0%
- opakowania z tworzyw sztucznych – 8,7%.

Efektom funkcjonowania gminnych systemów gospodarki odpadami jest zmniejszenie masy odpadów poddanych unieszkodliwieniu na składowiskach odpadów o 4,2%.

5.4. Infrastruktura komunikacyjna

Cecha szczególnie wyróżniająca Powiat Nowotomyski w skali całego kraju to niezwykle korzystne położenie wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych. Przez teren powiatu przebiegają dwa międzynarodowe węzły komunikacyjne Europy Środkowej – kolejowy oraz drogowy. Pierwszy z nich to zmodernizowana linia kolejowa z Poznania do Berlina, będąca częścią międzynarodowej magistrali kolejowej Paryż–Berlin–Warszawa–Moskwa, drugi zaś to droga krajowa nr 2, będąca częścią międzynarodowego szlaku E-30, łączącego Berlin z Moskwą. Ponadto ze wschodu na zachód na odcinku długości 23,6 km powiat przecina autostrada A2 z siedmioma wiaduktami nad drogami powiatowymi. Dopełnieniem bardzo korzystnej dostępności komunikacyjnej jest bliskość dwóch portów lotniczych: Międzynarodowego Portu Lotniczego Poznań – Ławica oraz Portu Lotniczego Zielona Góra – Babimost.

DROGI

Obszar Powiatu Nowotomyskiego przeplata, licząc w kilometrach, liczna sieć dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Łączny kilometraż dróg na terenie powiatu wynosi (łącznie z odcinkiem autostrady) 1376,7 km. Bogata infrastruktura drogowa wymaga w poszczególnych kategoriach znaczących nakładów rzeczowych i finansowych stanowiących dla samorządów gminnych oraz powiatu poważne obciążenie budżetowe.

Kategoria dróg na terenie powiatu przedstawia się następująco:

- Drogi gminne – o łącznej długości: 843,0 km, z czego w poszczególnych gminach:
  - Gmina Kuślin - 71,5 km
  - Gmina Lwówek - 180,0 km
  - Gmina Miedzichowo - 147,5 km
  - Gmina Nowy Tomyśl - 246,0 km
  - Gmina Opalenica - 80,5 km
  - Gmina Zbąszyń - 117,5 km

- Drogi powiatowe – o łącznej długości: 410,9 km, obejmujące zarówno drogi zamiejskie jak i odcinki ulic w miastach, z czego w poszczególnych gminach:
  - Gmina Kuślin - 62,9 km
  - Gmina Lwówek - 69,9 km + 1,6 km
  - Gmina Miedzichowo - 65,0 km + 0,9 km
  - Gmina Nowy Tomyśl - 49,3 km
  - Gmina Opalenica - 70,8 km + 4,9 km
  - Gmina Zbąszyń - 81,8 km + 3,8 km

- Drogi wojewódzkie – o łącznej długości: 68,5 km, z czego w poszczególnych gminach:
  - Gmina Miedzichowo - 2,2 km
  - Gmina Nowy Tomyśl - 34,8 km
  - Gmina Opalenica - 16,6 km
  - Gmina Zbąszyń - 14,9 km

- Drogi krajowe i autostrady – o łącznej długości 54,3 km, z czego w poszczególnych gminach:
  - Gmina Kuślin - 16,5 km
  - Gmina Lwówek - 9,26 km
  - Gmina Miedzichowo - 22,0 km
  - Gmina Nowy Tomyśl - 4,9 km

W bezpośrednim zakresie zadań własnych struktur powiatowych znajdują się drogi oznaczone jako powiatowe, a ich wypełnianie sprawuje w imieniu Starosty Nowotomyskiego Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Tomyślu. Łączna długość dróg powiatowych wynosi 410,9 km. Do zarządcy dróg powiatowych należy m.in.:

- opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej,
- opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz obiektów inżynierskich,
- pełnienie roli inwestora,
- utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich i urządzeń związanych z drogą,
- realizacja zadań w zakresie inżynierii ruchu,
- koordynacja robót w pasie drogowym,
- wykonywanie robót interwencyjnych, utrzymaniowych i zabezpieczających.

W ramach swego funkcjonowania Powiatowy Zarząd Dróg korzysta z finansowania pochodzącego z części drogowej subwencji ogólnej dla powiatu. Ponadto na mocy decyzji Zarządu Powiatu niektóre zadania projektowe oraz inwestycyjne mogą być współfinansowane z budżetu powiatu w ramach jego wydatków majątkowych. Wzrostowi powiatowych inwestycji drogowych sprzyja jednak w największym stopniu możliwość ich współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej. Tym sposobem w roku 2003 oraz 2004 Powiat Nowotomyski zrealizował dwa drogowe zadania inwestycyjne współfinansowane z przedakcesyjnego programu SAPARD na drodze powiatowej nr 32739 Opalenica – Kozłowo oraz na drodze powiatowej nr 49427 Przyprostynia – Perzyny. W 2007 roku w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego zostało

zrealizowane zadanie inwestycyjne „Przebudowa drogi powiatowej nr 2719P Trzciel – Zbąszyń od km. 9+691 do km 11+781”

POZOSTAŁA INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Obok rozwiniętej infrastruktury drogowej, na terenie Powiatu Nowotomyskiego lub w pobliżu jego granic istnieją inne udogodnienia komunikacji masowej. Na szczególne podkreślenie zasługuje tu zmodernizowana magistrala kolejowa na linii Warszawa – Berlin, łącząca swym przebiegiem trzy miasta z terenu powiatu: Opalenicę, Nowy Tomyśl oraz Zbąszyń. Umożliwia to nie tylko sprawne przemieszczanie pasażerów pomiędzy tymi miastami, ale przede wszystkim możliwość dotarcia mieszkańców powiatu do różnych, nawet bardzo odległych miejsc w kraju oraz zagranicą. Warty uwagi jest fakt, iż funkcjonuje tutaj kilkanaście codziennych połączeń z Poznaniem oraz Zieloną Górą, kilka codziennych bezpośrednich połączeń z Warszawą, a nawet bezpośrednio połączenie z Gdynią czy z Frankfurtem n./Odrą. Komunikacja kolejowa jest obok komunikacji samochodowej najpopularniejszym środkiem transportu osobowego.

Ważnym ogniwem transportowym jest również komunikacja autobusowa realizowana przez Przedsiębiorstwo PKS w Poznaniu. Umożliwia ona regularne kursy liniowe na trasie Nowy Tomyśl – Poznań oraz liczne kursy lokalne, związane głównie z codziennym dowozem młodzieży szkolnej oraz pracowników z miejsc ich zamieszkania do szkół lub zakładów pracy. Dodać należy, że w Nowym Tomyślu znajduje się funkcjonalny i przestronny dworzec autobusowy, z którego korzystają również inni przewoźnicy realizujący kursy do poszczególnych miejscowości na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Już dziś dużym atutem komunikacyjnym dla powiatu jest wyjątkowa bliskość do Międzynarodowego Portu Lotniczego Poznań – Ławica, skąd bezpośrednio lub przez Frankfurt n./Menem można w najszybszy sposób pokonać nawet wielotysięczne odległości do różnych miejsc w Europie i w świecie. Podobnie przedstawiają się perspektywy rozwoju Portu Lotniczego Zielona Góra – Babimost realizującego obecnie połączenia krajowe, ale w pełni przygotowanego do przyjęcia wszelkiego typu samolotów pasażerskich w ruchu międzynarodowym. Znaczenie tego dobrodziejstwa będzie – również dla mieszkańców powiatu – systematycznie wzrastało, choć i aktualnie wiele osób decyduje się na korzystanie z transportu powietrznego.

6. Gospodarka

Krajobraz gospodarczy powiatu nowotomyskiego ma charakter rolniczo-przemysłowy. Funkcjonuje tutaj ponad 7000 różnej wielkości, struktury i branży podmiotów gospodarczych. Wśród tradycyjnych upraw rolnych należy wymienić: chmiel, wiklinę, burak cukrowy i coraz popularniejszą uprawę szparaga. Rozwój sektora

rolniczego pozostaje w zgodzie z prężnie rozwijającym się przemysłem, w którym dominuje przemysł metalowy, precyzyjny, rolno - spożywczy, chemiczny, drzewny oraz odzieżowy. Tradycyjna gospodarność przejawia się również w dobrze rozwiniętym sektorze usług oraz w handlu i rzemiośle. Rozwój gospodarczy powiatu wzmacnia rozwinięta infrastruktura instytucjonalna – znalazły tutaj swoją siedzibę liczne instytucje o zasięgu ponadlokalnym: Sąd Rejonowy, Oddział Celny, Urząd Skarbowy, banki i inne instytucje finansowe, organizacje branżowe o charakterze doradczym i inne.

Tradycyjna gospodarność, położenie geograficzne, rozwinięta infrastruktura techniczna i instytucjonalna, obecny potencjał gospodarczy, nastawienie proinnowacyjne, odpowiednie zasoby ludzkie – oto kluczowe czynniki rozwoju gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego.

Ważnym czynnikiem rozwoju gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego są również występujące tu surowce i złoża naturalne. Należą do nich: gaz ziemny, ropa naftowa, torf oraz żwir. Na szczególne podkreślenie zasługują bogate złoża gazu ziemnego (4,5 mld. m³), który eksploatowany jest przez nowoczesne, w pełni zautomatyzowane kopalnie.

Dzięki swoim atutom Powiat Nowotomyski plasuje się w czołówce ogólnopolskich rankingów atrakcyjności inwestycyjnej. Począwszy od roku 1989, w poszczególnych gminach tworzących powiat zainwestowało dotychczas kilkadziesiąt firm i koncernów zagranicznych, głównie z krajów Unii Europejskiej, wyróżniających się wysokim zatrudnieniem, nowoczesną technologią produkcji, jak również znakomitą jakością wyrobów.

6.1. Rolnictwo

W Powiecie Nowotomyskim na ogólnej powierzchni 53.416 ha użytków rolnych, grunty orne stanowią 44.251 ha, natomiast powierzchnia sadów, łąk oraz pastwisk przedstawia areał odpowiednio: 545 ha (1,02%), 6.499 ha (12,3%) oraz 2.243 ha (4,2%). Procentowy udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- Kuślin – 76,29 %
- Lwówek – 73,30 %
- Miedzichowo – 23,17 %
- Nowy Tomyśl – 55,04 %
- Opalenica – 66,49 %
- Zbąszyń – 38,74 %

Struktura wielkości gospodarstw w powiecie wskazuje na duże rozdrobnienie. Najwięcej jest gospodarstw o powierzchni 1-2 ha, kolejna grupa to gospodarstwa

do 10 ha oraz o obszarze 10-15 ha. Najliczniejszy odsetek w tej ostatniej grupie gospodarstw odnotowuje się na terenie gminy Opalenica, Lwówek oraz Kuślin. Średnia ogólna powierzchnia gospodarstwa rolnego jest najwyższa na terenie gminy Opalenica i wynosi 10,14 ha, przy średniej ogólnej wielkości w powiecie 9,28 ha. W sektorze indywidualnych gospodarstw średni areal to 6,32 ha w stosunku do ogólnej powierzchni użytków rolnych. Zasadne z punktu widzenia ekonomii i efektywności gospodarowania byłoby zwiększenie gospodarstw o areale powyżej 50 ha. Najliczniejsza grupa takich gospodarstw jest w gminie Kuślin - 12 gospodarstw.

Tereny wiejskie mają charakter typowo rolniczy. Zróżnicowana bonitacja gleb od III klasy do VI klasy jakości różnicuje również poszczególne gminy w stosunku do zasiewów roślin uprawnych. Gleby o lepszym wskaźniku jakości rolniczej – Opalenica, Kuślin, Lwówek sprzyjają uprawie buraków cukrowych, rzepaku, pszenicy i jęczmienia oraz kukurydzy. Jakość gleb i specyficzny klimat w gminie Nowy Tomyśl, Miedzichowo, Zbąszyń sprzyja uprawie wikliny, chmielu i szparagów, a w gminie Zbąszyń również uprawie cebuli (160 ha). Średni plon roślin zbożowych z powierzchni zasiewów ponad 27 tys. ha w powiecie kształtuje się na poziomie 32-34 q/ha, a rzepaku z powierzchni ok. 600 ha w granicach 30 q z ha.

W odniesieniu do chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w poszczególnych gminach dominuje trzoda chlewna, bydło i drób. W grupie większych gospodarstw rolnych o areale powyżej 10 ha, wyraźnie zarysowuje się specjalizacja produkcji.

Tabela 1.

Średnie plony czterech zbóż i rzepaku w Powiecie Nowotomyskim w roku 2004, 2005, 2006 i 2007 w q/ha

Gmina	Cztery zboża				Rzepak			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Kuślin	38,00	39,30	44,60	45,80	28,00	28,00	24,00	31,00
Lwówek	41,70	43,00	26,30	39,16	30,00	39,00	30,00	35,00
Miedzichowo	25,80	23,00	24,20	31,60	-	-	-	-
Nowy Tomyśl	30,50	29,50		32,83	-	-	-	-
Opalenica	46,00	41,00	26,20	35,00	28,00	28,00	30,00	28,00
Zbąszyń	27,00	25,00	18,80	23,80	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2.

Obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych w Powiecie Nowotomyskim

Gmina	Bydło	Trzoda chlewna
Kuślin	14,70	443,00
Lwówek	12,50	142,50
Miedzichowo	13,00	102,00
Nowy Tomyśl	27,30	128,00
Opalenica	34,00	280,00
Zbąszyń	27,00	310,00

Źródło: opracowanie własne

6.2. Przemysł

Przemysł w Powiecie Nowotomyskim oparty jest na rozwoju wielobranżowym, w którym dominują zakłady osób fizycznych (81 %), przy mniejszym udziale spółek cywilnych (9%) oraz spółek prawa handlowego (3%). Wysoki udział (97%) przedsiębiorców zatrudniających do 20 osób świadczy o rozwiniętym sektorze MŚP oraz o znacznej skali samozatrudnienia. Wielobranżowy krajobraz gospodarczy jest gwarantem stabilności rynkowej powiatu tym bardziej, że nie funkcjonują na tym terenie żadne duże podmioty z tzw. branż schyłkowych. Ponadto, nawet największe podmioty gospodarcze wykazują zatrudnienie do 1000 osób, co w pewien sposób zabezpiecza przed możliwością bezrobocia strukturalnego, zaistniałego wobec ewentualnego zaprzestania przez nie działalności. Zamierzeniem samorządów gminnych oraz samorządu powiatowego jest współpraca z istniejącymi podmiotami przemysłowymi, jak również stwarzanie dogodnych warunków do lokalizowania na tym terenie nowych – rodzimych i zagranicznych – zakładów produkcyjnych.

7. Sfera społeczna

7.1. Charakterystyka ludności

Powiat Nowotomyski charakteryzuje się zróżnicowanym stopniem rozmieszczenia ludności na całym obszarze, co w rozbiciu na gminy przedstawia się następująco:

Tabela 3.

Ludność wg gmin powiatu nowotomyskiego (na dzień 31.XII.2006 r.)

GMINA	LICZBA LUDNOŚCI
Gmina Kuślin	5601
Gmina Lwówek	9135

Gmina Miedzichowo	3782
Gmina Nowy Tomyśl	24310
Gmina Opalenica	15635
Gmina Zbąszyń	13468
POWIAT OGÓŁEM	71931

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z podziału ludności wg płci wynika, że we wszystkich gminach obserwuje się przewagę ilościową kobiet, a średnia dla całego powiatu wykazuje, iż na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet. Z kolei z podziału ludności wg miejsca zamieszkania wynika, że nieznacznie większy odsetek (52,15 %) zamieszkuje tereny wiejskie. Zaznaczyć jednak należy, że znaczny odsetek ludności tych terenów to mieszkańcy obszarów podmiejskich nie prowadzący działalności rolniczej, najczęściej uczestnicy miejskiego trybu życia. Powyższą charakterystykę obrazuje Tabela 4.

Tabela 4.

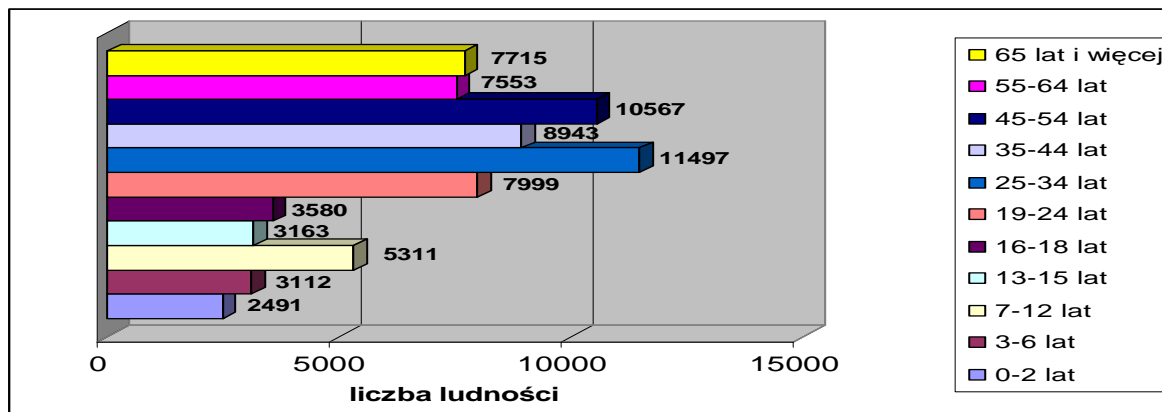
Ludność Powiatu Nowotomyskiego wg płci oraz miejsca zamieszkania (na dzień 31.XII.2007 r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	LUDNOŚĆ OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	LUDNOŚĆ W MIASTACH	LUDNOŚĆ NA WSI
Powiat nowotomyski	71931	34995	36932	34420	37511
Kuślin	5601	2757	2844	-	5601
Lwówek	9135	4512	4623	2880	6255
Miedzichowo	3782	1857	1925	-	3782
Nowy Tomyśl	24310	11711	12599	15170	9140
Opalenica	15635	7704	7931	9109	6526
Zbąszyń	13648	6458	7010	7261	6207

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 1.

Ludność powiatu nowotomyskiego wg wieku (dane na 31.XII.2006 r.)

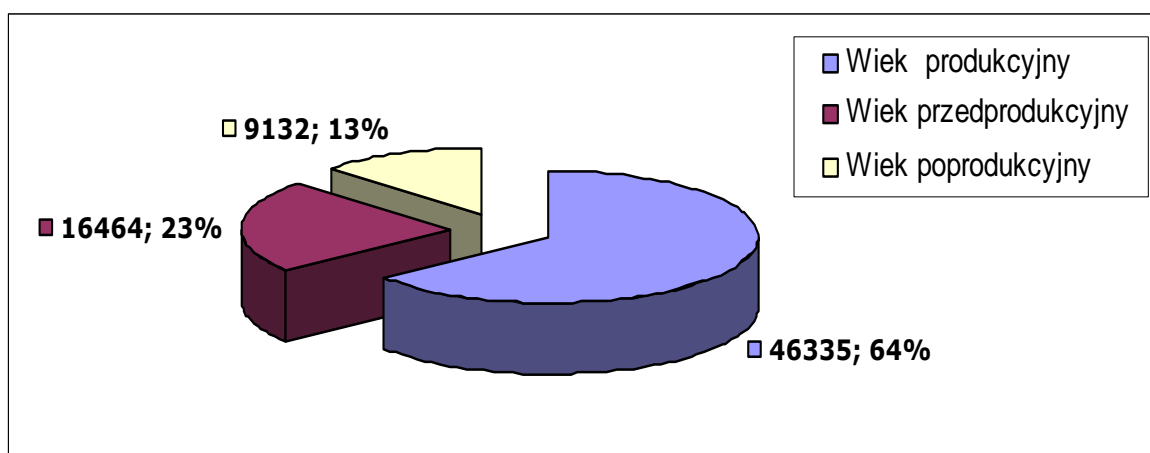
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na Wykresie 2. przedstawiono strukturę ludności według aktywności zawodowej, z której wynika, że aż 64% ludności znajduje się w tzw. wieku produkcyjnym, natomiast dalsze 23% ogółu znajduje się obecnie w tzw. wieku przedprodukcyjnym i w przyszłości zastąpią starsze pokolenia. Z powyższego wynika, że na 1 osobę w wieku poprodukcyjnym przypada średnio ponad 7 osób w wieku produkcyjnym bądź przedprodukcyjnym, co pozwala optymistycznie przewidywać dalszy rozwój społeczny Powiatu Nowotomyskiego.

Wykres 2.

Struktura ludności Powiatu Nowotomyskiego wg aktywności zawodowej (dane na 31.XII.2006 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

7.2. Rynek pracy i bezrobocie

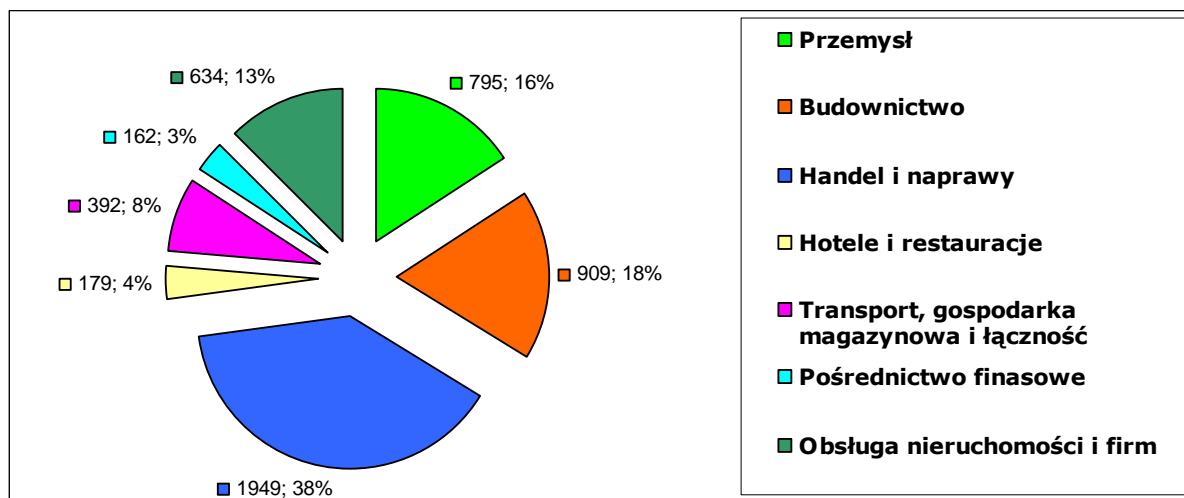
7.2.1. Rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2006r. na terenie Powiatu Nowotomyskiego w rejestrze REGON zarejestrowanych było 7329 podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) z czego 7040 należało do sektora prywatnego (96,0 %). W rozbiciu na poszczególne formy prawne działających podmiotów największy odsetek (79,7%) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 5842 podmioty, następną popularną formą były spółki cywilne - 542 podmiotów tj. 7,4%, w dalszej kolejności spółki handlowe – 268 podmiotów (4,0 %), wśród których wyodrębniono 97 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Pozostałe zarejestrowane to podmioty sektora publicznego – 289 podmiotów (3,6%), następnie fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne – 165 podmiotów (2,2 %) oraz spółdzielnie – 45 podmioty (0,6 %).

Wykres 3.

Podmioty gospodarki w rejestrze REGON według wybranych sekcji w Powiecie Nowotomyskim (dane na dzień 31.XII.2006 r.)

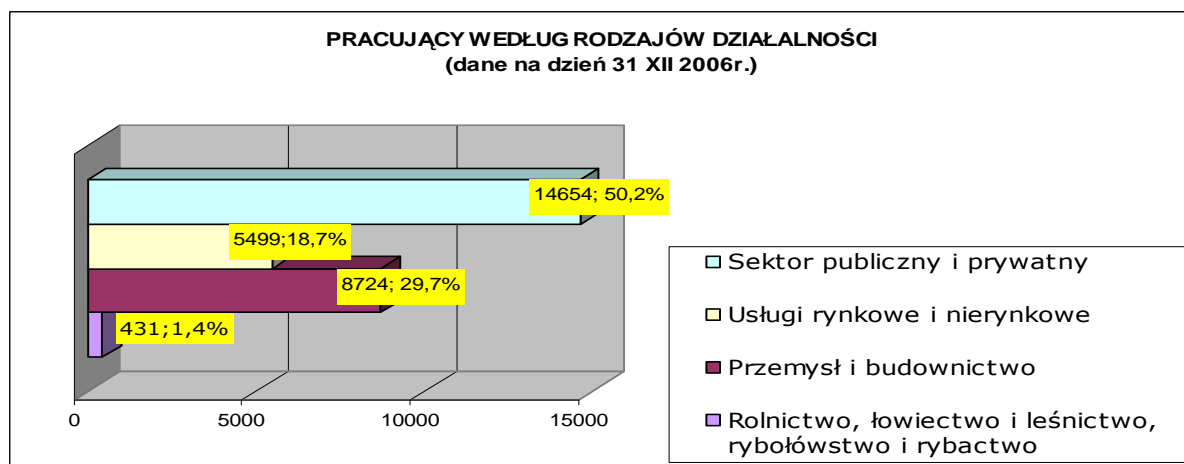

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę zestawienie osób pracujących według rodzajów działalności dla Powiatu Nowotomyskiego, przedstawione na Wykresie 4. zauważyć należy, że największy odsetek (50,2%) zatrudnionych występuje w sektorze publicznym i niepublicznym (nieprzemysłowym) oraz w sektorze przemysłowym i w budownictwie (29,7%). Coraz popularniejsze staje się również zatrudnienie w sektorze usług, zarówno rynkowych, jak i nierynkowych, w których według danych pracuje 18,7% ogółu zatrudnionych. W sektorze rolniczym pracuje już tylko 431 osób (1,4%), lecz na wykresie nie ujęto osób pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Wykres 4.

Pracujący według rodzajów działalności w Powiecie Nowotomyskim (dane na dzień 31.XII.2006r.)

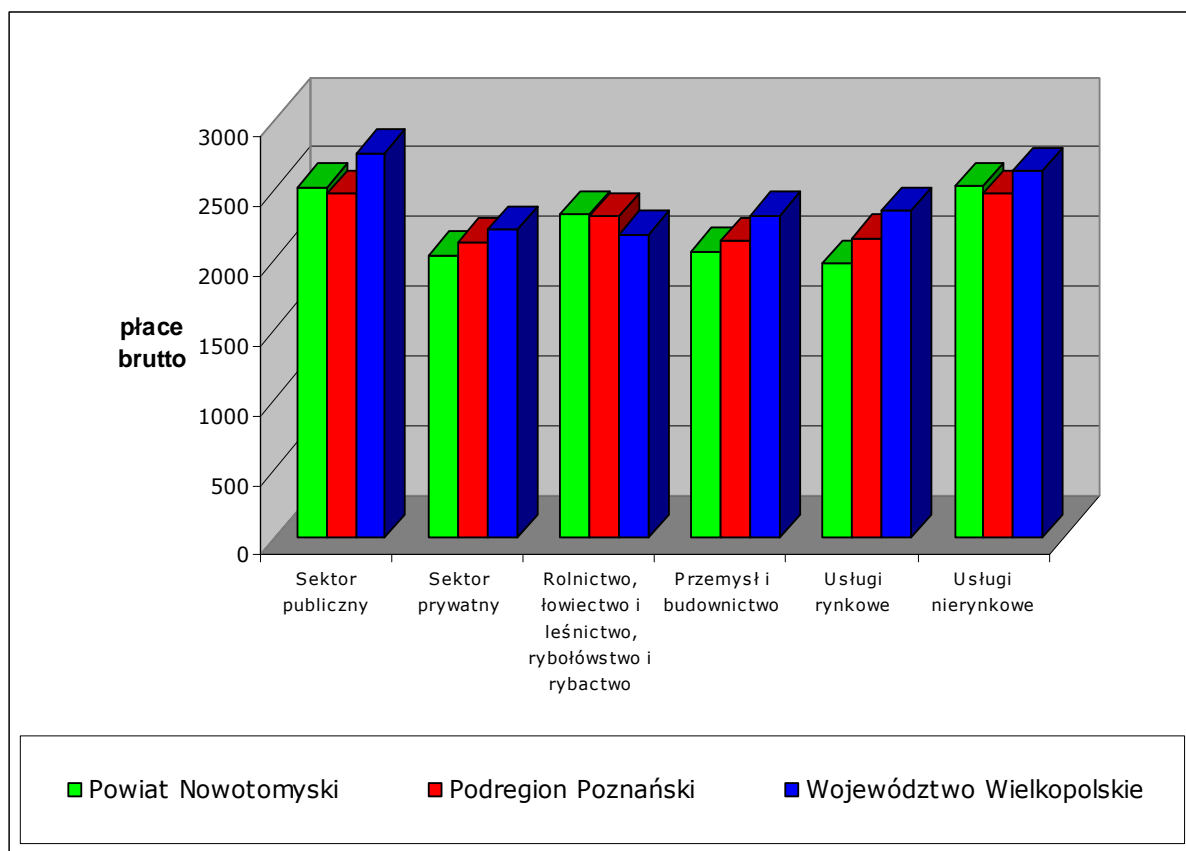
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując średnie miesięczne zarobki mieszkańców Powiatu Nowotomyskiego na tle podregionu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego (Wykres 5.), należy stwierdzić, że poza sektorem publicznym oraz sektorem rolnictwa są one niższe niż przeciętne dla całego województwa i przeważnie niższe od przeciętnych dla podregionu poznańskiego. Jak wspomniano wyższe niż średnia dla podregionu i regionu są wynagrodzenia w sektorze rolniczym, co świadczy o tradycyjnie dobrej gospodarności na tym terenie. Z kolei największe różnice w zarobkach w stosunku do przeciętnej w Wielkopolsce występują w sektorze przemysłowym i w budownictwie oraz w sektorze prywatnym. Może to stanowić rzeczywistą zachętę dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych, zwracających niebagatelna uwagę na występujące na danym terenie koszty pracy. Mniejsze różnice w poziomie wynagrodzeń występują za to w sektorze publicznym oraz w usługach i można uznać je w zasadzie za porównywalne na tle województwa.

Wykres 5.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia w Powiecie Nowotomyskim na tle podregionu poznańskiego i województwa (dane na dzień 31.XII.2003r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

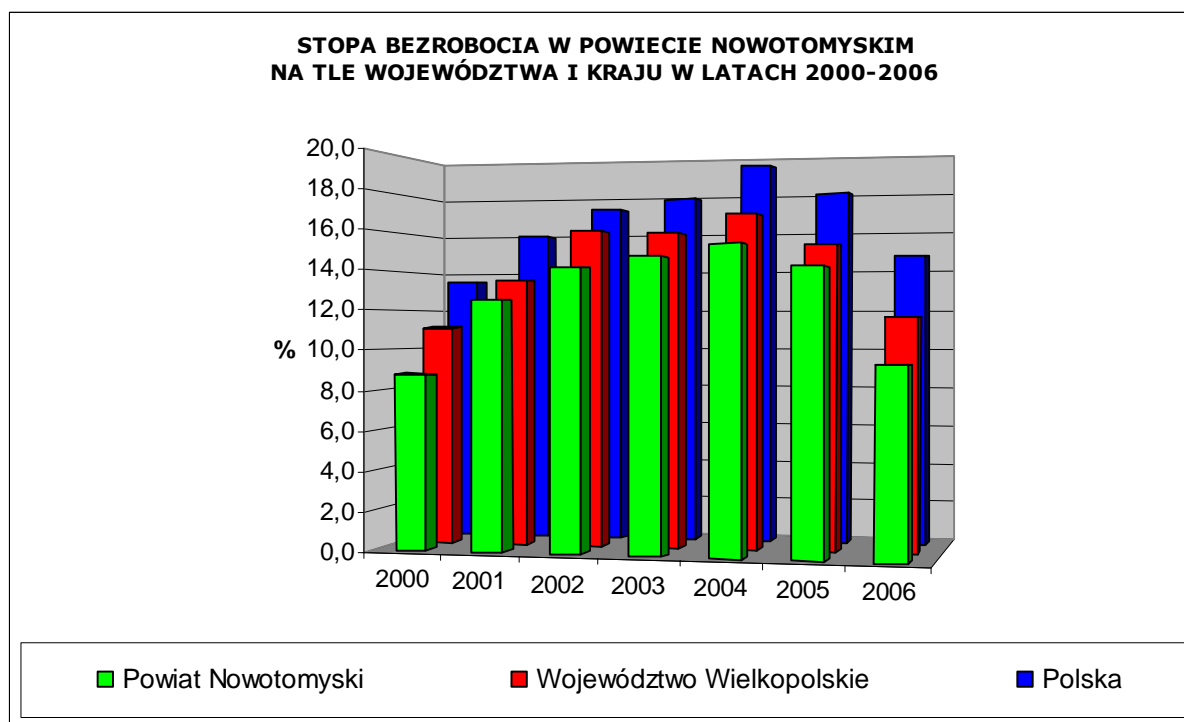

7.2.2. Bezrobocie

Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyślu stan bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Nowotomyskim na dzień 30 czerwca 2007r. wynosił ogółem 1897 osób, z czego 64,1% stanowiły kobiety. Tym samym wskaźnik stopy bezrobocia obejmujący osoby bez pracy spośród grupy aktywnych zawodowo wyniósł w podanym momencie czasu 12,9%, co stanowi jeden z niższych wskaźników w skali województwa oraz kraju. Niżej przedstawiony Wykres 6. obrazuje jak kształtowała się stopa bezrobocia dla powiatu w okresie 2000-2006 dla miesiąca czerwca z wyszczególnieniem tejże stopy dla analogicznego okresu w Wielkopolsce i całej Polsce. Z analizy wynika, że dla podanego czasokresu wskaźnik bezrobocia w powiecie był zawsze niższy niż dla województwa i kraju, a różnice sięgały nawet kilku punktów procentowych, co ilustruje również poniższa tabela danych.

Wykres 6.

Stopa bezrobocia w Powiecie Nowotomyskim na tle województwa i kraju w latach 2000-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Tabela 5.

Stopa bezrobocia w Powiecie Nowotomyskim na tle województwa i kraju w latach 2000-2006

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Powiat Nowotomyski	8,8	12,5	14,1	14,6	15,2	14,1	9,4
Województwo Wielkopolskie	11,1	13,5	16,0	15,9	16,8	15,3	11,7
Polska	13,5	15,9	17,3	17,8	19,5	18,0	14,8

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Analizując liczbę bezrobotnych dla poszczególnych gmin Powiatu Nowotomyskiego należy zauważyć porównywalny zakres występowania zjawiska, wskazujący na zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy na całym jego obszarze. Dane liczbowe przedstawione w poniższej tabeli sugerują, iż odnosząc liczbę osób bezrobotnych na terenie danej gminy do ogólnej liczby jego mieszkańców stosunkowo słabiej zjawisko bezrobocia występuje w gminie Zbąszyń, natomiast bardziej nasilone jest w gminie Lwówek oraz w gminie wiejskiej Miedzichowo. Rozpatrując z kolei powszechność problemu bezrobocia ze względu na płeć, dotyka ono w większym stopniu kobiety, co odzwierciedla ogólne tendencje. W każdej z sześciu gmin w powiecie mamy do czynienia z bezwzględnie wyrażoną przewagą liczebną bezrobotnych kobiet, przy czym wyróżnia się pod tym względem gmina Opalenica, gdzie kobiety stanowią 55,3% ogółu bezrobotnych, wobec np. 65,6% dla gminy Zbąszyń czy 64,7% dla gminy Nowy Tomyśl.

Tabela 6

Bezrobocie według gmin oraz według płci w Powiecie Nowotomyskim na dzień 30 VI 2007r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	W TYM MĘŻCZYŹNI	LICZBA MIESZKAŃCÓW OGÓŁEM
Powiat Nowotomyski	1897	1216	681	72155
Kuślin	136	90	46	5467
Lwówek	403	280	96	9216
Miedzichowo	153	100	53	3792
Nowy Tomyśl	578	374	204	24366
Opalenica	380	210	170	15789
Zbąszyń	247	162	85	13525

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Mimo faktu, że Powiat Nowotomyski nie należy do obszarów szczególnie zagrożonych bezrobociem, również i na tym terenie występują różne niepokojące trendy dotyczące struktury tego zjawiska. Zważywszy na ogólną liczbę bezrobotnych w powiecie – w skali kraju oczywiście niewysoką – nie sposób nie zauważyć pewnych problemów odnoszących się do poszczególnych grup osób nie posiadających pracy. Analizując poniższą tabelę zauważyć należy kluczowe zagrożenia wynikające z następujących cech ilościowych:

- 28,99 % ogółu bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 24 miesięcy co jest oznaką bezrobocia długotrwałego z coraz mniejszym prawdopodobieństwem na ponowne podjęcie pracy;
- 27,40% ogółu bezrobotnych to zdolna do pracy młodzież w wieku do 25 lat co znacznie zwiększa niebezpieczeństwo podejmowania przez nich pracy nielegalnej oraz deprecjacji posiadanych kwalifikacji;
- 35,68 % ogółu bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, a 30,94% to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, z czego wnioskować trzeba o niedostatecznym stanie dostosowania kwalifikacji osób niepracujących do zapotrzebowania na rynku pracy;
- 26,83% ogółu bezrobotnych to osoby bez jakiegokolwiek udokumentowanego stażu pracy z niewielkimi szansami na rychłe podjęcie pracy zawodowej i poważnie zagrożone wykluczeniem społecznym.

Tabela 7.

Bezrobocie według grup zaszeregowania osób niepracujących w Powiecie Nowotomyskim na dzień 30 VII 2007r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA BEZROBOTNYCH
CZAS POZOSTAWAIA BEZ PRACY W MIESIĄCACH	Do 1	198
	1-3	242
	3-6	282
	6-12	358
	12-24	267
	pow. 24	550
	WIEK	18-24
25-34		438
35-44		323
45-54		488
55-59		117
60-64 lata		11
WYKSZTAŁCENIE	wyższe	74
	policealne i średnie zawodowe	414

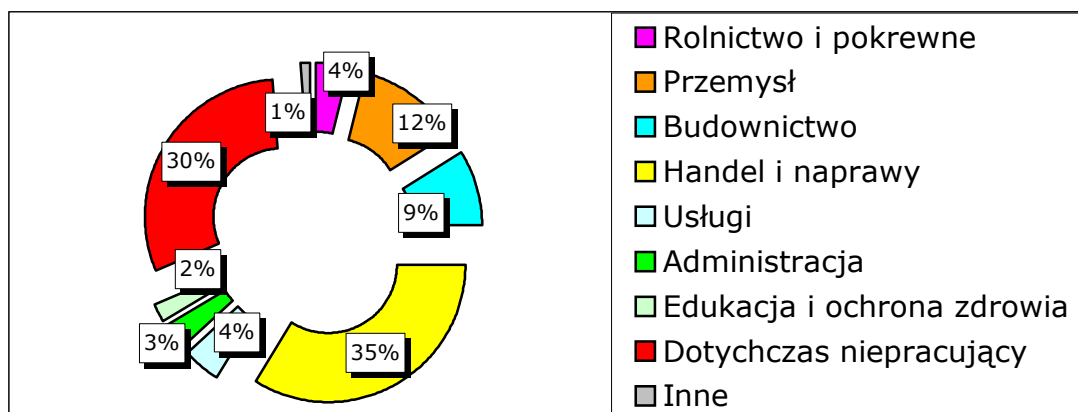
	średnie ogólnokształcące	145
	zasadnicze zawodowe	677
	gimnazjalne i poniżej	587
STAŻ PRACY OGÓŁEM	Do 1 roku	235
	1-5	280
	5-10	300
	10-20	316
	20 -30	215
	30 lat i więcej	42
	bez stażu	509
BEZROBOCIE OGÓŁEM		1897

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Badając potencjalne zagrożenia wpływające ze stanu bezrobocia w powiecie, warto spojrzeć także na jego strukturę ze względu na rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy osób bezrobotnych, co zilustrowano na poniższym Wykresie 7. Wynika z niego niezbicie, że najpoważniejsze problemy wymagające wzmożonych działań z zakresu aktywizacji zawodowej dotyczą zatrudnionych uprzednio w sektorze handlu i napraw, jak również wśród osób dotychczas niepracujących, dla których odsetek od ogółu bezrobotnych wynosi odpowiednio 35% i 30%. Należy zatem przedsięwziąć takie instrumenty zaradcze, aby uniknąć trwałego wykluczenia społecznego tych dwóch grup. Stosunkowo niskie bezrobocie występuje z kolei u osób zatrudnionych poprzednio w administracji, instytucjach edukacyjnych, w sektorze usług oraz w rolnictwie, przy nieco wyższym odsetku zatrudnionych dotychczas w budownictwie i w przemyśle.

Wykres 7.

Bezrobocie w Powiecie Nowotomyskim według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy (dane na dzień 30.IX.2005r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

W ramach działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyslu umożliwia się dostęp do różnych programów przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Stanowią one szeroki wachlarz działań skierowanych zarówno do osób bezrobotnych, jak i pod adresem pracodawców. Główny nacisk kładzie się na aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, do których zalicza się następujące grupy osób bezrobotnych: osoby do 25 roku życia, absolwenci szkół wyższych, osoby długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50 roku życia, osoby bez kwalifikacji zawodowych, osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 7 lat oraz osoby niepełnosprawne.

Tabela 8.

Struktura bezrobocia w Powiecie Nowotomyskim - osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy (analiza dla m-ca czerwca 2007r.)

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani	Bezrobotni, którzy podjęli pracę	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	Bezrobotni zarejestrowani z prawem do zasiłku
	w miesiącu sprawozdawczym		w końcu miesiąca sprawozdawczego	
Do 25 roku życia	138	73	520	52
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	12	6	15	2
Długotrwale bezrobotne	84	52	1039	4
Powyżej 50 roku życia	28	8	385	68
Bez kwalifikacji zawodowych	46	23	526	43
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia	8	5	100	8
Niepełnosprawni	5	3	52	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Wśród wykorzystywanych instrumentów pomocy i środków aktywizacji skierowanych do osób bezrobotnych należy wymienić następujące:

- staż i przygotowanie zawodowe,
- stypendium za staż i przygotowanie zawodowe,
- refundacja kosztów pracodawcy,

- stypendia na kontynuowanie nauki,
- szkolenia,
- pożyczka na sfinansowanie kosztów szkolenia,
- dodatek szkoleniowy,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,
- zwroty kosztów przejazdu i zakwaterowania,
- dodatek aktywizacyjny,
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem.

Natomiast spośród działań wspierających aktywizację zawodową skierowaną do pracodawców Powiatowy Urząd Pracy proponuje następujące usługi:

- prowadzenie banku informacji o wolnych miejscach pracy;
- pomoc w wyszukaniu spośród osób bezrobotnych i poszukujących pracy odpowiednich kandydatów do zatrudnienia w związku ze zgłoszoną ofertą;
- organizowanie kontaktów z bezrobotnymi i poszukującymi pracy w ramach giełd pracy;
- tworzenie nowych miejsc pracy z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy;
- szkolenie bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy;
- poradnictwo zawodowe w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji;
- organizacja punktów konsultacyjnych w zakładach przeprowadzających zwolnienia monitorowane;
- informowanie o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na rynku pracy.

7.3. Oświata

Zagadnienie oświaty publicznej na poziomie ponadgimnazjalnym, szkół specjalnych oraz placówek szkolno - wychowawczych należy zdecydowanie do priorytetowych zadań powiatowych władz samorządowych. Aktualna oferta edukacyjna na terenie powiatu jest bogata – szkoły, dla których powiat jest organem prowadzącym oferują zróżnicowane profile kształcenia i zapewniają szerokie możliwości dalszego wyboru zarówno na ścieżce edukacyjnej, jak i zawodowej. Atrakcyjną ofertę edukacyjną uzupełniają dwie szkoły wyższe: publiczna szkoła wyższa – Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, kształcąca w trybie dziennym zainteresowanych studiami z zakresu języka angielskiego i niemieckiego oraz filia prywatnej szkoły wyższej – Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji w Poznaniu, kształcącej w trybie zaocznym na kierunkach: administracja i pedagogika, a w niedalekiej przyszłości także na innych

kierunkach. Dodać należy, iż władze powiatu nowotomyskiego wydatnie przyczyniły się do powstania obu placówek uczelnianych. W pierwszym przypadku, na rzecz NKJO Powiat przekazał w użytkowanie organowi prowadzącemu (Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego) budynek szkolny w Starym Tomyślu, natomiast w przypadku WSPiA Powiat udostępnił (jako tymczasowe) sale dydaktyczne przy Zespole Szkół Nr 2 w Nowym Tomyślu, a w ostatnim czasie dokonał sprzedaży działki przeznaczonej na budowę własnej siedziby dla filii WSPiA w Nowym Tomyślu.

Powiat Nowotomyski jest organem prowadzącym dla szkół ponadgimnazjalnych, szkół specjalnych oraz placówek oświatowo-wychowawczych z wyjątkiem Zespołu Szkół w Opalenicy, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Opalenica.

Zestawienie danych liczbowych z wszystkich placówek pokazuje, że mimo niekorzystnych trendów demograficznych w kraju, nie ma obecnie potencjalnego zagrożenia dla którejkolwiek z działających szkół, co więcej zamierzeniem władz powiatu jest utrzymanie obecnej ilości i charakteru poszczególnych placówek szkolnych. Ogółem w roku szkolnym 2007/2008 do wszystkich szkół uczęszczają łącznie 4404 osoby, co wskazuje na spadek ilości uczniów w porównaniu do roku 2004/2005 aż o 16,5 % (z 5273 na 4404). Jednakże mniejsza liczba uczniów w szkołach jest skutkiem trendu ogólnokrajowego i nie wynika z istotnego spadku zainteresowania uczniów którejkolwiek z placówek szkolnych. Analizując jednak zjawiska demograficzne z ostatnich kilku lat, należy prognozować odwrócenie trendów demograficznych na pozytywne, w wyniku czego wystąpi zapewne większe niż obecnie zapotrzebowanie na oferowane miejsca w poszczególnych placówkach szkolnych na terenie powiatu nowotomyskiego. Najliczniejszą grupę młodzieży uczącej się odnotowuje się w Zespole Szkół w Opalenicy, Zespole Szkół Zawodowych i Licealnych im. Hołogi w Nowym Tomyślu oraz w Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Trzciance. Podobnie wysoki odsetek uczniów uczęszcza do Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. Mikołaja Kopernika w Nowym Tomyślu oraz do Zespołu Szkół Nr 2 w Nowym Tomyślu.

Wszystkie szkoły ponadgimnazjalne w Powiecie Nowotomyskim to instytucje z wieloletnią tradycją, dysponujące bogatą bazą dydaktyczno-metodyczną, przestronnymi klasami i pracownikami oraz wysoko kwalifikowaną kadrą pedagogiczną. Ponad 250-osobowa kadra kształci młodzież wszechstronnie w systemie dziennym, wieczorowym i zaocznym. Oferta szkół pozwala na wybór następujących typów kształcenia:

- liceum ogólnokształcące,
- liceum profilowane,
- technikum,
- zasadnicza szkoła zawodowa.

Tabela 9.

Zestawienie ponadgimnazjalnych placówek oświatowych w Powiecie Nowotomyskim z uwzględnieniem danych liczbowych dotyczących liczby uczniów oraz izb lekcyjnych.

Lp	Nazwa placówki	Rok szkolny 2004/2005		Rok szkolny 2005/2006		Rok szkolny 2006/2007		Rok szkolny 2007/2008	
		Ilość uczniów	Ilość oddziałów	Ilość uczniów	Ilość oddziałów	Ilość uczniów	Ilość oddziałów	Ilość uczniów	Ilość oddziałów
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. M. Kopernika w Nowym Tomyślu	810	36	797	32	727	32	775	35
2.	Zespół Szkół Nr 2 im. St. Staszica w Nowym Tomyślu	671	24	622	22	569	21	515	20
3.	Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. dra K. Hołogi w Nowym Tomyślu	897	37	936	37	855	27	769	33
4.	Zespół Szkół Nr 1 im. Stefana Garczyńskiego w Zbąszyniu	334	12	288	11	287	11	277	11
5.	Zespół Szkół Nr 2 w Zbąszyniu	337	14	386	17	400	18	368	15
6.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Gen. D. Chłapowskiego w Trzciance	934	34	878	32	829	32	716	29
7.	Zespół Szkół w Opalenicy (*organ prowadzący: Gmina Opalenica)	1005	38	1073	42	959	-	915	-
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zbąszyniu	67	8	63	9	63	10	69	11

Źródło: opracowanie własne

Tabela 10.

Zestawienie danych liczbowych kadry nauczycielskiej oraz administracyjnej i obsługi zatrudnionych na etatach w placówkach oświatowych w Powiecie Nowotomyskim

Lp.	Nazwa placówki	Kadra nauczycielska			Kadra administracyjna i obsługa		
		2005 10.09	2006 10.09	2007 10.09	2005 10.09	2006 10.09	2007 10.09
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. M. Kopernika w Nowym Tomysłu	46,05	44,17	50,86	23	22	21
2.	Zespół Szkół Nr 2 im. St. Staszica w Nowym Tomysłu	44,1	42,47	40,56	9,5	9,5	9,5
3.	Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. dra K. Hołogi w Nowym Tomysłu	37,65	42,5	38,31	9,4	9,2	9,4
4.	Zespół Szkół Nr 1 im. Stefana Garczyńskiego w Zbąszyniu	17,38	21,36	20,65	5	5	5
5.	Zespół Szkół Nr 2 w Zbąszyniu	16,22	17,33	26,98	6,75	5,75	7,5
6.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Gen. D. Chłapowskiego w Trzciance	55,37	55,21	54,23	19,25	19,81	21,75
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zbąszyniu	20,00	24,98	28,54	12,5	12,83	11
8.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Tomysłu	12,5	12,5	12,5	3	3	3,5
9.	Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Nowym Tomysłu	5,5	5,5	5,5	-	0	0,5
10.	Schronisko Młodzieżowe przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. M. Kopernika w Nowym Tomysłu (+ filia Bolewicko)	-	-	-	-	2	2

Źródło: opracowanie własne

7.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

7.4.1. Ochrona zdrowia

Organizacja służby zdrowia w Powiecie Nowotomyskim oparta jest na funkcjonowaniu następujących podmiotów i instytucji:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Pogotowie Ratunkowe,
- podstawowa opieka zdrowotna realizowana przez prywatne gabinety oraz przychodnie w formie spółek,
- opieka specjalistyczna oraz stomatologiczna realizowana przez sieć prywatnych gabinetów lekarskich,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej AVITUM POLSKA świadczący usługi w ramach poradni nefrologicznej oraz stacji dializ,
- Apteki.

SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Tomyślu rozpoczął działalność z dniem 1 grudnia 1998 r., po przekształceniu z dotychczas istniejącego Zespołu Opieki Zdrowotnej. Celem Zakładu jest zapewnienie świadczeń zdrowotnych ludności zamieszkałej na obszarze powiatu nowotomyskiego oraz osobom spoza rejonu powiatu, potrzebującym natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia.

Do zadań Zakładu należą następujące rodzaje i zakres udzielanych świadczeń:

- opieka w zakresie leczenia stacjonarnego: udzielanie świadczeń zapobiegawczych i uzupełniających oraz świadczeń leczenia otwartego, udzielanie świadczeń diagnostycznych i analitycznych, udzielanie świadczeń zdrowotnych chorym, których stan zdrowia wymaga przebywania w Szpitalu, udzielanie bezwzględnej pomocy osobom, które uległy wypadkom lub nagle zachorowały (pomoc doraźna),zakład może udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki podstawowej,
- prowadzenie działalności w zakresie wychowywania zdrowotnego i promocji zdrowia,
- prowadzenie stażów specjalizacyjnych zawodów medycznych w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów,
- zakład realizuje zadania w zakresie przygotowań obronnych, ochrony zdrowia i gotowości do działań w przypadkach nadzwyczajnych zdarzeń na terenie swojego działania.

Świadczenia zdrowotne Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowym Tomyślu udzielane są w następujących jednostkach organizacyjnych:

- w oddziałach szpitalnych Szpitala Powiatowego w Nowym Tomyślu
  - ❑ Oddział Wewnętrzny - 35 łózek
  - ❑ Oddział Chirurgiczny - 36 łózek
  - ❑ Oddział Dziecięcy - 24 łóżka
  - ❑ Oddział Położniczo - Ginekologiczny - 27 łózek
  - ❑ Oddział Noworodkowy
  - ❑ Oddział Anestezjologii i Intensywnej Opieki Medycznej – 4 stanowiska
  - ❑ Szpitalny Oddział Ratunkowy – 4 łóżka
- w pracowniach diagnostycznych:
  - ❑ pracownia USG
  - ❑ pracownia RTG
  - ❑ pracownia endoskopii
  - ❑ pracownia diagnostyki laboratoryjnej
  - ❑ pracownia badań czynnościowych
  - ❑ pracownia bakteriologiczna
  - ❑ pracownia tomografii komputerowej
- w Dziale Pomocy Doraźnej w Nowym Tomyślu oraz w Zespole Wyjazdowym Nocnej Pomocy Medycznej w Zbąszyniu
- w Zakładzie Opiekuńczo - Lecznicy w Opalenicy - 35 łózek

Wśród godnych podkreślenia usług zdrowotnych i warunków, w jakich są świadczone warto wymienić między innymi:

- w zakresie działalności Oddziału Chirurgicznego
  1. Zabiegi chirurgiczne
    - ❑ chirurgia przewodu pokarmowego, w szczególności cholecystektomia laparoskopowa,
    - ❑ operacje przepuklin z użyciem siatek plastikowych,
    - ❑ operacje poprawiające ukrwienie kończyn górnych i dolnych (sympatektomia piersiowa i lędźwiowa)
    - ❑ operacje żyłaków nóg i odbytu,
    - ❑ operacje tarczycy.
  2. Zabiegi ortopedyczne
    - ❑ operacje i zachowawcze leczenie złamań rąk i nóg,
    - ❑ wszczepianie sztucznych stawów biodrowych w przypadku złamań,
    - ❑ zabiegi korekcyjne chorób układu kostnego,
    - ❑ artroskopia kolan.

▪ w zakresie działalności Oddziału Dziecięcego

Oddział przyjazny dziecku – matki mogą przebywać przez całą dobę z chorymi dziećmi, co pozytywnie wpływa na przebieg procesu leczenia. Dziecko nie czuje się opuszczone w chorobie i oderwane od rodziny. Oddział wyposażony jest w świetlicę. Na każdym kroku, zarówno w salach, gabinetach, jak i korytarzach dziecku towarzyszą zabawki i kolorowe obrazki. Nie ma wyznaczonych godzin odwiedzin - dziecko można odwiedzać przez cały dzień.

▪ w zakresie działalności Oddziału Położniczo – Ginekologicznego

Oddział prowadzi porody rodzinne. Nowonarodzone dzieci mogą przebywać wraz z matkami w systemie rooming - in, jak też w Oddziale Noworodkowym Oddział posiada dobre warunki lokalowe, w jego obrębie działają 2 sale porodowe.

▪ w zakresie działalności Oddziału Wewnętrznego

Oddział ma pełne wykorzystanie łóżek. Bardzo duża liczba pacjentów z szerokim zakresem schorzeń internistycznych. Na Oddziale znajduje się sala z łózkami intensywnego nadzoru kardiologicznego dla pacjentów wymagających stałej obserwacji. Leczenie pacjentów w stanach przewlekłych kontynuowane jest w Zakładzie Opiekuńczo Lecznicy w Opalenicy.

▪ w zakresie działalności Szpitalnego Oddziału Ratunkowego

Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) został z dniem 26 maja 2003 r. włączony do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. SOR to część szpitala wieloprofilowego, która wyodrębniła się z Izby Przyjęć. Podstawowym zadaniem jest stała gotowość do przyjmowania pacjentów z bezpośrednim zagrożeniem zdrowia i życia, a także dla tych, którzy z różnych przyczyn nie mają dostępu do swojego lekarza pierwszego kontaktu. SOR podzielony jest na kilka stref, a serce tego oddziału stanowi obszar resuscytacyjno-zabiegowy. Szczególnie w tym obszarze skoncentrowany jest sprzęt potrzebny do szybkiej diagnostyki i wdrożenia zabiegów ratujących życie. Znaczne przyspieszenie wszystkich działań jest możliwe dzięki wprowadzeniu zasady pracy zespołowej. Dzięki systemowi wczesnego zawiadamiania o ciężkim stanie pacjenta można uruchomić odpowiedni zespół, oczekujący

w gotowości. W zależności od rodzaju zagrożeń podstawowy zespół lekarsko - pielęgniarski SOR jest uzupełniany dodatkowo o specjalistę wzywanego odpowiednio wcześniej z odpowiedniego do rodzaju choroby bądź urazu oddziału szpitalnego. W czasie przebywania w SOR nadzór nad chorym sprawuje lekarz ratunkowy.

▪ w zakresie działalności Zakładu Opiekuńczo - Lecznicy w Opalenicy

Zakład Opiekuńczo - Lecznicy jest zakładem stacjonarnym, stanowiącym wydzieloną komórkę organizacyjną SP ZOZ. Udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych obejmujących leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób, które przebyły ostrą fazę leczenia szpitalnego, jednak ze względu na stan zdrowia i stopień

niepełnosprawności wymagają stałego nadzoru lekarskiego, pielęgnacyjnego i rehabilitacji. Podstawą skierowania pacjenta do zakładu opiekuńczo - leczniczego jest wniosek lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub wniosek lekarza prowadzącego z oddziału szpitalnego po zakończonym leczeniu wraz z wymaganymi załącznikami (Dz. U. Nr 166 z 1998 r. poz. 1265). Osoba przebywająca w zakładzie opiekuńczo - leczniczym ponosi koszty wyżywienia i zakwaterowania. Miesięczną opłatę ustala się w wysokości 250% najniższej emerytury z tym, że opłata nie może być wyższa niż kwota odpowiadająca 70% miesięcznego dochodu. Opłatę pobiera się z góry za cały miesiąc pobytu. W przypadku wcześniejszego wypisu lub zgonu część niewykorzystanej opłaty zostanie zwrócona pacjentowi lub jego rodzinie. W Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym chory może przebywać czasowo. Średni pobyt pacjenta wynosi od 3 do 6 miesięcy. Do Zakładu nie może być przyjęty pacjent z chorobą psychiczną i w terminalnej fazie choroby nowotworowej. W Zakładzie jest możliwość otrzymania przepustki. Na czas nieobecności pacjent jest zabezpieczany przez Zakład w leki i materiały medyczne. Za czas nieobecności nie ponosi opłaty.

Tabela 11.**Stan szpitalnictwa w Powiecie Nowotomyskim – stan na 31.08.2007 r.**

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	STAN
1.	Liczba etatów ogółem	328,11
2.	Stan zatrudnienia w osobach ogółem	340
3.	Liczba osób związanych z zakładem w formie długoterminowych umów cywilnoprawnych - dyżury	33
4.	Liczba pielęgniarek	115
5.	Liczba lekarzy	25
6.	Liczba hospitalizowanych pacjentów (I-XII 2007r.) <ul style="list-style-type: none"> ▪ w szpitalu ▪ w zakładzie opiekuńczo-leczniczym	6.736 122
7.	Liczba łóżek, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ w szpitalu ▪ w zakładzie opiekuńczo-leczniczym	130 35
8.	Średnie obłożenie łóżek, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ w szpitalu ▪ w zakładzie opiekuńczo-leczniczym	69,6 % 95,4 %

Źródło: opracowanie własne

PODSTAWOWA, SPECJALISTYCZNA I STOMATOLOGICZNA OPIEKA ZDROWOTNA

W ramach zapewnienia mieszkańcom powiatu dostępu do podstawowej, specjalistycznej oraz stomatologicznej pomocy medycznej, w poszczególnych gminach działa kilkanaście podmiotów świadczących określony zakres opieki lekarskiej. Specjalistyczna opieka medyczna dostępna na terenie powiatu obejmuje następujące specjalizacje lekarskie:

- Alergologia
- Chirurgia ogólna i dziecięca
- Pulmunologia
- Diabetologia
- Dermatologia i wenerologia
- Endokrynologia
- Fizykoterapia
- Ginekologia i położnictwo
- Laryngologia
- Neurologia
- Okulistyka
- Ortopedia
- Otolaryngologia
- Psychologia i psychiatria
- Reumatologia
- Rehabilitacja
- Urologia

Na terenie powiatu funkcjonuje również kilkanaście gabinetów stomatologicznych świadczących usługi w ramach standardowej oraz ponadstandardowej profilaktyki oraz leczenia dentystycznego i protetyki.

NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ AVITUM POLSKA

Od maja 2003 roku na terenie SP ZOZ w Nowym Tomyślu firma AVITUM POLSKA prowadzi Stację Dializ oraz Poradnię Nefrologiczną. Firma AVITUM POLSKA należy do koncernu B.Braun Melsungen istniejącego od 1839 roku. W zakresie leczenia chorób związanych z niewydolnością nerek firma od 1991 roku prowadzi sieć stacji dializ w takich krajach Europy jak: Niemcy, Hiszpania, Włochy, Chorwacja, Słowacja, Czechy i Węgry.

APTEKI

We wszystkich sześciu gminach Powiatu Nowotomyskiego umożliwiony jest dostęp do materiałów i środków medycznych. W poszczególnych miejscowościach funkcjonują

apteki, których sieć dla powiatu obejmuje 16 placówek. Poza świadczeniem usług w określonych godzinach w dni powszednie, apteki zapewniają najczęściej dyżury w godzinach nocnych oraz w dni wolne od pracy.

7.4.2. Opieka społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowotomyskiego realizują gminne Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu, będące jednostką organizacyjną powiatu. Ponadto na zasadzie współpracy w realizację polityki społecznej zaangażowane są również organizacje pozarządowe i stowarzyszenia działające na rzecz osób potrzebujących wsparcia. Nie ma natomiast na terenie powiatu żadnego funkcjonującego Domu Pomocy Społecznej, a w przypadku wystąpienia potrzeby umieszczenia określonych osób w takiej placówce, kieruje się je do ośrodków znajdujących się w powiatach ościennych. W poszczególnych gminach – szczególnie w ośrodkach miejskich działają jednak w tym zakresie placówki wsparcia dziennego, które ujęte zostały w poniższej Tabeli 12.

Tabela 12.

Placówki wsparcia dziennego współorganizujące pomoc społeczną na terenie gmin Powiatu Nowotomyskiego

GMINA	PROFIL PLACÓWKI SOCJALNEJ	
Gmina Lwówek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Koninie	
Gmina Nowy Tomyśl	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Świetlica socjoterapeutyczna w Nowym Tomysłu ▪ Świetlica profilaktyczna w Starym Tomysłu ▪ Świetlica profilaktyczna w Boruji Kościelnej ▪ Świetlica dla dzieci niepełnosprawnych – sekcja Dzieci Sprawnych Inaczej Towarzystwa Walki z Kalectwem w Nowym Tomysłu ▪ Klub Seniora „Srebrny Włos” w Nowym Tomysłu ▪ Klub Seniora przy Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Nowym Tomysłu ▪ Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Tomysłu	
	Gmina Opalenica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dom dziennego pobytu w Opalenicy ▪ Środowiskowy Dom Samopomocy w Opalenicy ▪ Świetlica wychowawczo – terapeutyczna w Opalenicy ▪ Klub pacjenta w Opalenicy ▪ Klub Amazonek w Opalenicy

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Punkt Informacyjny – Konsultacyjny w Opalenicy
Gmina Zbąszyń	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dzienny Dom Seniora w Zbąszyniu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Warsztaty Terapii Zajęciowej w Zbąszyniu
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Świetlica socjoterapeutyczna w Zbąszyniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Mimo, iż społeczeństwo Powiatu Nowotomyskiego można traktować w skali kraju jako względnie zamożne, również i tutaj występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych i ich przyczyn podlegających ochronie socjalnej. W związku z tym poszczególne instytucje pomocy społecznej dostosowują określone instrumenty wsparcia tak, by zapobiec lub zminimalizować ewentualne skutki takich zjawisk. Wśród najczęściej spotykanych przyczyn ubiegania się o pomoc socjalną dla powiatu należy wymienić:

- ubóstwo,
- długotrwałe bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych,
- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- niepełnosprawność,
- alkoholizm,
- trudności dostosowania po opuszczeniu zakładu karnego,
- bezdomność,
- zdarzenie losowe.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne z zakresu pomocy socjalnej realizacja zadań obejmuje następujące rodzaje wsparcia dostępne dla potrzebujących mieszkańców powiatu, wykorzystywane przez gminne Ośrodki Pomocy Społecznej:

- udzielenie schronienia,
- wydawanie posiłków,
- zasiłki stałe i okresowe,
- zasiłki celowe i specjalne,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- usługi opiekuńcze,
- opieka specjalistyczna,
- wyprawienie pogrzebu,
- odpłatność za osoby oddelegowane do domu pomocy społecznej.

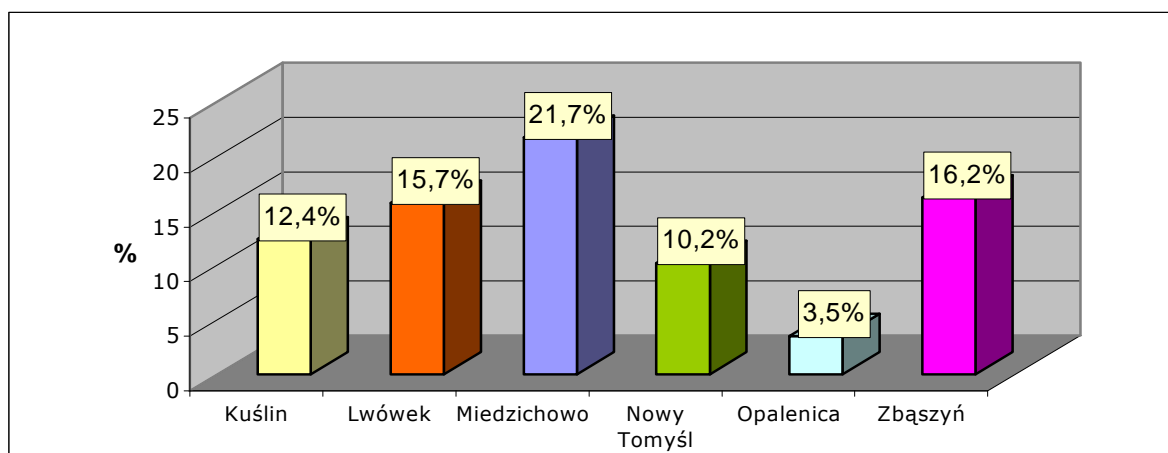

Z danych liczbowych poszczególnych ośrodków pomocy społecznej wynika, iż w skali powiatu pomoc socjalna dociera do 8122 osób, co stanowi 11,4% wszystkich jego mieszkańców. Poniżej, na Wykresie 9. przedstawiono skalę osób korzystających z ośrodków pomocy dla każdej z gmin, z której wynika, że największy odsetek beneficjentów wsparcia socjalnego występuje w gminie Miedzichowo (21,7%), natomiast najmniej osób korzystających zanotowano w gminie Opalenica (3,5%).

Wykres 8.

Odsetek osób objętych pomocą socjalną w Powiecie Nowotomyskim (dane na dzień 30.IX.2005r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PCPR

Prócz wskazanej wyżej działalności gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, ważną rolę odgrywa instytucja powiatowa – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, oferujące różne rodzaje wsparcia ze szczególnym uwzględnieniem rodzin naturalnych i zastępczych oraz osób niepełnosprawnych. Wśród podstawowych form realizowanej pomocy należy wymienić specjalistyczne poradnictwo rodzinne oraz pomoc finansową, które obejmują swym zakresem następujące zadania:

- PORADNICTWO
  - poradnictwo rodzinne,
  - terapia rodzinna,
  - terapia indywidualna,
  - organizowanie opieki specjalistycznej w rodzinach zastępczych,
  - pomoc w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej, schroniska dla nieletnich oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
  - nawiązanie ścisłej współpracy z kuratorami dziecięcymi, pedagogami szkolnymi i policją,
  - współpraca z organizacjami pozarządowymi.

▪ POMOC FINANSOWA

- pomoc w usamodzielnieniu osobom opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- udzielanie pomocy finansowej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych,
- dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym,
- dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania,
- dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,
- tworzenie nowych stanowisk pracy lub przystosowanie już istniejących dla potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- udzielanie oraz umarzanie pożyczek osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie lub kontynuację działalności gospodarczej lub rolniczej.

Pomoc społeczna realizowana w Powiecie Nowotomyskim przez gminne Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ma swoje odniesienia ustawowe, a jej dostosowaniu do istniejącej w powiecie sytuacji społeczno-gospodarczej pomagają własne programy tworzone przez te instytucje. Należy zaznaczyć, że programy takie, nazywane najczęściej strategiami rozwiązywania problemów społecznych, posiada zarówno Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, jak i niektóre gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

7.5. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonują wyspecjalizowane służby, których prawidłowe funkcjonowanie wpływa istotnie na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego. Głównym podmiotem powołanym do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w powiecie jest Policja, której struktura oparta jest na funkcjonowaniu Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu oraz Komisariatów Policji w Opalenicy i Zbąszyniu, a ponadto Posterunków Policji w Kuślinie, Lwówku i Miedzichowie. Ponadto ważny wpływ na stan bezpieczeństwa mają Państwowa Straż Pożarna w Nowym Tomyślu, Ochotnicze Straże Pożarne, Straże Miejskie oraz Pogotowie Ratunkowe. Kluczowe dla bezpieczeństwa i porządku publicznego jest w dużej mierze zintegrowane działanie wszystkich wymienionych służb, zwłaszcza, że najważniejszym zagrożeniem dla bezpieczeństwa w powiecie nowotomyskim stały się zdarzenia i wypadki komunikacyjne. Wobec gwałtownego wzrostu liczby pojazdów i dużego natężenia ruchu, a jednocześnie coraz większego zużycia nawierzchni jezdnych liczba tych zdarzeń stale rośnie, a ich skutki, włącznie z zejściami śmiertelnymi są coraz częstszym obrazem smutnej rzeczywistości.

W zakresie funkcjonowania Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu na podstawie analizy z roku 2007 stwierdza się następujące negatywne zjawiska wpływające na pogorszenie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego:

- duża tendencja wzrostowa zdarzeń drogowych, w tym wypadków śmiertelnych (24 ofiary w 2007 roku)
- wzrost dynamiki przestępstw przeciwko mieniu,
- wzrost dynamiki przestępstw o kradzież mienia,
- utrzymująca się tendencja wzrostowa przestępczości narkotykowej i pokrewnej.

Z kolei do pozytywnych zjawisk wynikających z efektywności operacyjnej i dochodzeniowej funkcjonariuszy Policji zaliczyć należy następujące elementy:

- wzrost wykrywalności ogólnej (79,8%) wszystkich przestępstw i wykroczeń,
- spadek ilości kradzieży pojazdów samochodowych przy jednoczesnym wzroście ich wykrywalności,
- wzrost wykrywalności kradzieży cudzej rzeczy oraz kradzieży z włamaniem.

Celem poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego Komenda Powiatowa Policji zaangażowana jest w liczne działania profilaktyczne, prowadzone m.in. przy współudziale Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu. Do działań takich zaliczyć należy szkolny Turniej Wiedzy i Umiejętności „Z Pyrkiem Bezpieczniej” pod patronatem Starosty Nowotomyskiego oraz inne działania podejmowane we współpracy z samorządami gminnymi, np.: policyjne akcje i konkursy dla dzieci i młodzieży: „Bezpieczna Szkoła”, „Lepiej widoczni, widocznie lepsi”, „Poruszam się Bezpiecznie”, „Jestem widoczny na drodze”, „Bezpieczna Szkoła”. Ponadto Komenda Powiatowa Policji realizuje zadania profilaktyczne wskazane przez Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” oraz Wielkopolski Sąsiedzki Program Przeciwdziałania Przestępczości. Cyklicznie Policja bierze także czynny udział w ramach ogólnopolskich akcji społecznych „Trzeźwość” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

Na terenie powiatu nowotomyskiego znajduje się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu, a jej zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa drogowego wspierane są przez rozbudowaną powiatową sieć Ochotniczych Straży Pożarnych. Ogólna liczba powołanych Ochotniczych Straży Pożarnych działających we wszystkich sześciu gminach powiatu to 50 jednostek, z czego 9 zostało włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego i mogą tym samym brać udział w zdarzeniach gaśniczo – ratowniczych poza terenem własnej gminy według dyspozycji Stanowiska Kierowania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu.

7.6. Kultura i sport

7.6.1. Kultura

Krzewienie szeroko pojmowanej kultury w społeczeństwie powiatu nowotomyskiego realizowane jest w głównej mierze przez funkcjonujące w poszczególnych gminach ośrodki bądź centra kultury. Należą do nich domy kultury i świetlice wiejskie, biblioteki, muzea, itp. Udział administracji powiatowej w rozwoju kultury sprowadza się w zasadzie do dwóch działań: współfinansowania Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyślu oraz organizowania i finansowania dorocznego konkursu dla organizacji pozarządowych w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Miejska Biblioteka Publiczna przejęła w listopadzie 1999r. zadania biblioteki powiatowej. Nadzór nad bibliotekami miejsko-gminnymi na terenie powiatu polega na współpracy w zakresie gromadzenia, opracowania zbiorów bibliotecznych, pełnieniu funkcji ośrodka informacji biblioteczno - bibliograficznej, na tworzeniu i udostępnianiu własnych komputerowych baz danych, udzielaniu pomocy metodycznej, organizowaniu szkoleń, wystaw, spotkań itp. Dzięki wsparciu finansowemu powiatu możliwy jest rozwój nowotomyskiej księżnicy, która z kolei pełni funkcję integrującą wszystkie biblioteki z terenu powiatu nowotomyskiego.

Warto także wspomnieć o wsparciu powiatu dla Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Nowym Tomyślu jako niewątpliwego centrum kulturalnego. Funkcjonowanie placówki leży wprawdzie w gestii Ministerstwa Kultury i Sztuki, aczkolwiek pomoc władz powiatowych w postaci przekazania budynku pod siedzibę szkoły, okazało się niezwykle pomocne dla jej dalszego rozwoju i funkcjonowania. Zauważyć można odtąd przykładową obustronną współpracę, choćby w kontekście wymiany kulturalnej z partnerską Szkołą Sztuk Pięknych z ukraińskiego powiatu borszczowskiego, z którym powiat nowotomyski rozwija owocną przyjacielską współpracę.

Organizowanie konkursu ofert dla organizatorów imprez kulturalnych to niewątpliwie namacalny wkład powiatu w powodzenie wielu cennych przedsięwzięć. Dzięki współfinansowaniu zadań kulturalnych, na terenie powiatu odbywają się rokrocznie koncerty i festiwale zespołów muzycznych, plenery malarskie, konkursy recytatorskie i inne działania kulturotwórcze. Zaangażowanie powiatu przyczynia się tym samym do rozwoju aktywnych podmiotów, których pasją stało się uwrażliwianie mieszkańców powiatu na obcowanie z różnorodnymi formami kultury i sztuki.

7.6.2. Sport

Zagadnienie kultury fizycznej i aktywności ruchowej mieszkańców powiatu nowotomyskiego należy do ważnych dziedzin rozwoju społecznego powiatu.

Zaangażowanie administracji powiatowej w zakresie sportu to organizacyjne, administracyjne oraz finansowe oddziaływania w celu możliwie najszerszego dostępu i udziału mieszkańców w zorganizowanych przedsięwzięciach sportowych. Mimo, iż Powiat nie dysponuje własną bazą sportową (poza szkolnymi salami gimnastycznymi), należy stwierdzić, iż gminna infrastruktura sportowa na terenie całego powiatu jest dobrze rozwinięta. Warte podkreślenia jest w szczególności użytkowanie wielofunkcyjnych sal widowiskowo – sportowych w Nowym Tomysłu (dwie), Opalenicy, Lwówku i Zbąszyniu (po jednej). W pozostałych gminach, Kuślinie i Miedzichowie znajdują się przyszkolne, również funkcjonalne sale gimnastyczno – sportowe. Ponadto mieszkańcy powiatu nowotomyskiego mają do dyspozycji inne publiczne bądź prywatne obiekty sportowe takie jak: korty tenisowe, małe baseny rekreacyjne, stadiony i boiska piłkarskie, boiska otwarte do gier zespołowych, ośrodek sportów wodnych, parkury konne, itp. Wśród potrzeb społecznych w zakresie infrastruktury sportowej wymienia się z kolei powstanie na terenie powiatu nowotomyskiego ogólnodostępnej krytej pływalni oraz budowę funkcjonalnych otwartych boisk sportowych ze sztuczną nawierzchnią.

Zadania powiatu z zakresu sportu realizuje Międzyszkolny Ośrodek Sportowy będący placówką wychowania pozaszkolnego działającą na terenie całego powiatu nowotomyskiego. Ośrodek jest organizatorem, w czasie wolnym od nauki w szkole, zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla młodzieży szkół podstawowych, gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych. Celem ośrodka jest przygotowanie uczestników zajęć programowych do współżycia społecznego, kształtowanie prawidłowych cech osobowości, ujawnianie i rozwijanie uzdolnień szczególnie w zakresie sportu, rekreacji i turystyki, oraz korygowanie i wyrównywanie wad postawy dzieci. Ośrodek prowadzi szkolenie w ramach sekcji sportowych działających w ośrodku na zasadach określonych przez Zarząd Główny SZS, oraz Polskie Związki Sportowe. Ośrodek organizuje także okazjonalne i stałe imprezy masowe dla swoich uczestników i środowiska oraz współdziała w realizacji kalendarza sportowego Starostwa Powiatowego w Nowym Tomysłu i stowarzyszeń sportowych. Do podstawowych celów działalności Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego należą:

- organizacja i finansowanie stałych sekcji sportowych dla wszystkich typów szkół (87 godzin tygodniowo) na sekcje działające przy MOS oraz sekcje przyszkolne,
- organizacja i finansowanie imprez o randze powiatowej z zakresu sportu szkolnego dla wszystkich typów szkół,
- finansowanie szkolnych reprezentantów powiatu w zakresie ich udziału w zawodach rangi rejonowej, wojewódzkiej oraz centralnej – krajowej,
- wspomaganie działalności sekcji sportowych przy młodzieżowych klubach sportowych – opłaty sędziowskie, sprzęt sportowy, itp.
- organizacja letnich i zimowych obozów sportowych i turystycznych,

- okazjonalne zajęcia rekreacyjno – rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych we współpracy z Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – wychowawczym w Zbąszyniu,
- wynajem (najczęściej nieodpłatny) dostępnej gminnej bazy sportowej dla realizacji zadań własnych,
- organizacja powiatowej rywalizacji sportowej dla szkół wszystkich typów oraz organizacja gali finałowej wraz z rozdaniem nagród za osiągnięcia sportowe,
- współpraca z organizacjami powiatowymi i wojewódzkimi w zakresie organizacji imprez sportowych, turystycznych i kulturalnych.

W ramach aktywności Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Nowym Tomyślu dostępem do zajęć i zawodów sportowych objętych jest ok. 570 uczniów w ramach zajęć stałych oraz ok. 1000 uczniów okazjonalnie, natomiast udział w zawodach mierzony jest na ok. 5000 osobostartów rocznie. Do innych zadań podejmowanych w zakresie sportu przez administrację powiatową należy rejestrowanie przy Starostwie Powiatowym w Nowym Tomyślu Uczniowskich Klubów Sportowych oraz Stowarzyszeń Kultury Fizycznej. Wymiernym sposobem wsparcia dla rejestrowanych stowarzyszeń sportowych jest z kolei pomoc finansowa Powiatu na realizację ich zadań statutowych, dostępna poprzez coroczny konkurs w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze Upowszechnianie Kultury Fizycznej i Sportu. W roku 2007 w Starostwie Powiatowym w Nowym Tomyślu zarejestrowanych było 29 Uczniowskich Klubów Sportowych oraz 19 Stowarzyszeń Kultury Fizycznej. Ponadto na terenie powiatu działają 24 kluby sportowe zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

7.7. Organizacje pozarządowe

Powiat Nowotomyski dąży w swych działaniach do równomiernego rozwoju oraz poprawy warunków życia jego mieszkańców. Jednak efektywne zarządzanie nie jest możliwe bez współudziału i akceptacji ze strony obywateli. Społeczna aktywność w postaci lokalnych inicjatyw obywatelskich przyczynia się do pełniejszego zaspokajania potrzeb wspólnoty oraz do rozwoju poczucia odpowiedzialności za przyszłość Powiatu. Nieodzownym zatem elementem sprawnego zarządzania jest zwiększenie bezpośredniego udziału mieszkańców w tworzeniu i realizacji lokalnej polityki społecznej. Wychodząc naprzeciw społecznym potrzebom Starostwo Powiatowe nawiązuje współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców powiatu. Są one ważnym ogniwem społeczeństwa demokratycznego. Obok sektora gospodarczego i sektora administracji publicznej, jako trzeci sektor stanowią fundament nowoczesnego państwa. Istotnym aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w Polsce oraz generalne

zasady współpracy administracji publicznej z organizacjami jest ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Współpraca powinna obejmować realizację wynikających z ustawodawstwa szczególnego zadań publicznych Starostwa Powiatowego. W przypadku jednostek samorządowych ustawa przewiduje konieczność przygotowania się do współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez opracowywany i uchwalany roczny program współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi. Program określa formy, zasady i zakres współpracy organów samorządowych powiatu z organizacjami, a także priorytety zadań publicznych, których realizacja związana będzie z wykorzystaniem środków pomocy publicznej. Intencją Powiatu jest rozwój zakresu współpracy z sektorem pozarządowym opartego o zasady: pomocniczości, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, przy zachowaniu suwerenności stron. Dlatego też projekt uchwały programu współpracy samorządu z organizacjami został poddany konsultacjom społecznym i obejmuje następujące obszary:

- kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- krajoznawstwa, turystyki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomocy społecznej w tym pomocy osobom niepełnosprawnym oraz rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz integracji osób starszych,
- nauki, edukacji ekologicznej, oświaty i wychowania.

Współpraca Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu i organizacji pozarządowych, polega w szczególności na wspieraniu realizacji zadań publicznych oraz wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków. Wypracowanie wspólnej płaszczyzny działań umożliwi obywatelom bezpośrednio włączanie się w kreowanie polityki społeczno - gospodarczej Powiatu, a wzajemny przepływ informacji i nawiązywanie merytorycznej współpracy władz powiatu nowotomyskiego z przedstawicielami sektora pozarządowego utrwała pożądaną klimat społeczny.

8. Gospodarka finansowa powiatu

Powiat nowotomyski jako jednostka budżetowa dysponuje rokrocznie ściśle zarachowanym zasobem finansowym, jaki otrzymuje na realizację swoich ustawowych kompetencji. Chociaż przeważająca suma dochodów powiatu pochodzi z budżetu państwa, od roku 2004 obserwować można bardziej znaczący w nich udział dochodów

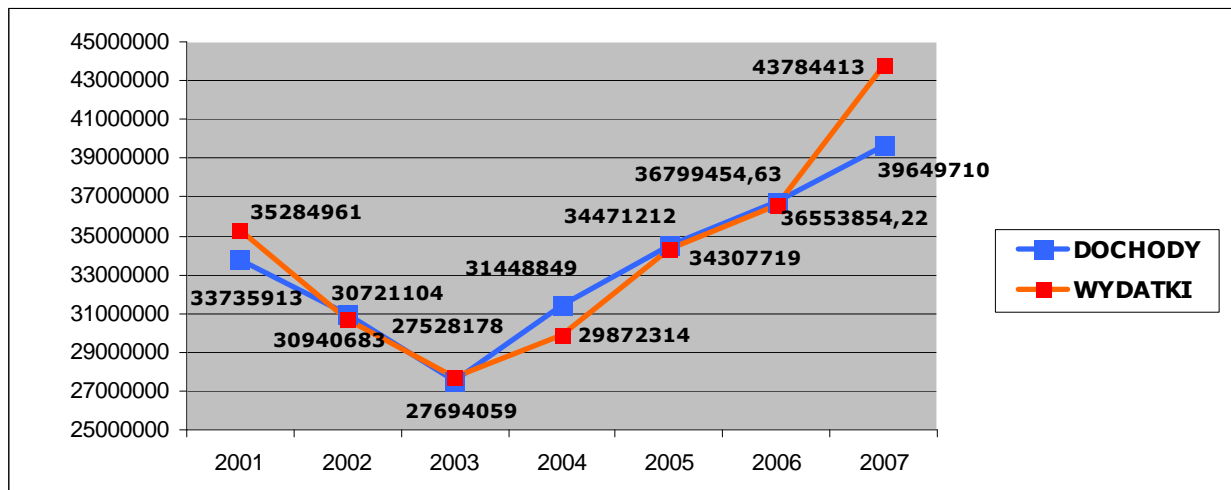

własnych. Ponieważ sumy budżetowe nie odzwierciedlają rzeczywistych potrzeb powiatu, zarządzanie nimi sprowadza się głównie do bieżącego utrzymania i funkcjonowania w danym okresie czasu. Poniżej ukazano podstawowe informacje obrazujące w formie wykresów strukturę budżetu powiatu nowotomyskiego. Bilans dochodów i wydatków budżetowych Powiatu Nowotomyskiego w latach 2001-2007 ilustruje Wykres 9.

Wykres 9.

Porównanie dochodów i wydatków budżetu powiatu w latach 2001 - 2007

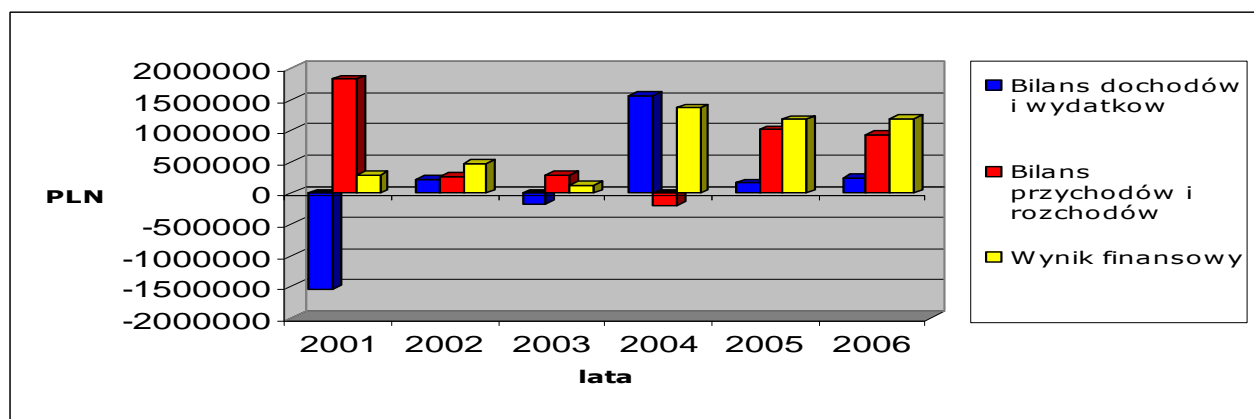

Źródło: opracowanie własne

W analizowanym okresie budżet powiatu nowotomyskiego miał charakter zrównoważony, przy czym w roku 2001 oraz 2003 zamknął się niedoborem, a w latach 2002 oraz 2004 - 2006 wykazywał nieznaczną nadwyżkę dochodów nad wydatkami. W roku 2007 pojawił się wynik ujemny, spowodowany większą nadwyżką wydatków nad dochodami. Poniżej znajduje się Wykres 10 ukazujący wynik finansowy budżetu w latach 2001- 2006 w rozbiciu na bilans dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów.

Wykres 10.

Analiza wyniku finansowego budżetu powiatu w latach 2001-2006

Źródło: opracowanie własne

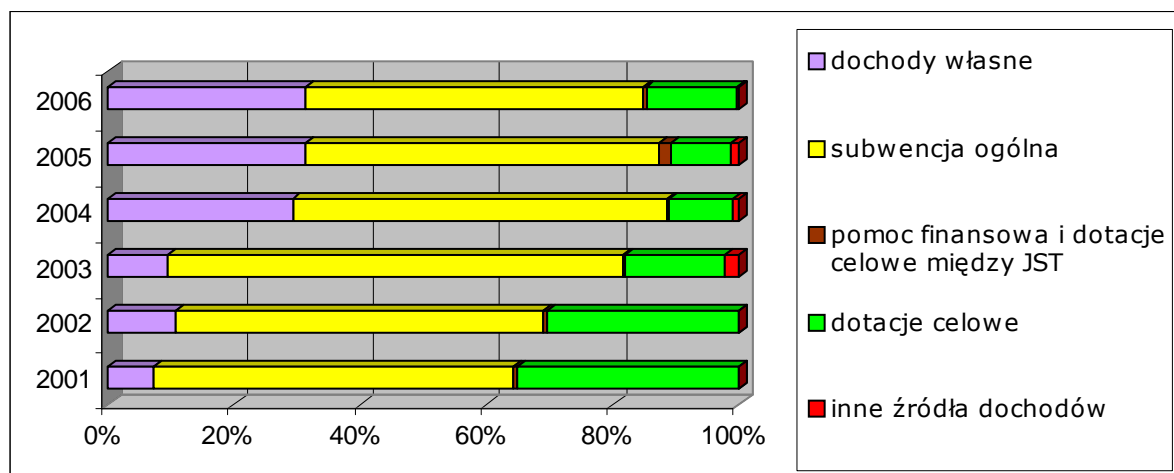

Wysokość dochodów budżetu Powiatu Nowotomyskiego kształtowała się w analizowanym okresie 2001-2006 na porównywalnym poziomie, lecz zauważalne są w nim istotne korekty wynikające ze zmian w strukturze finansowania zadań powiatu. Strukturę dochodów według udziału poszczególnych źródeł w budżecie przedstawia wykres 11.

Wykres 11.

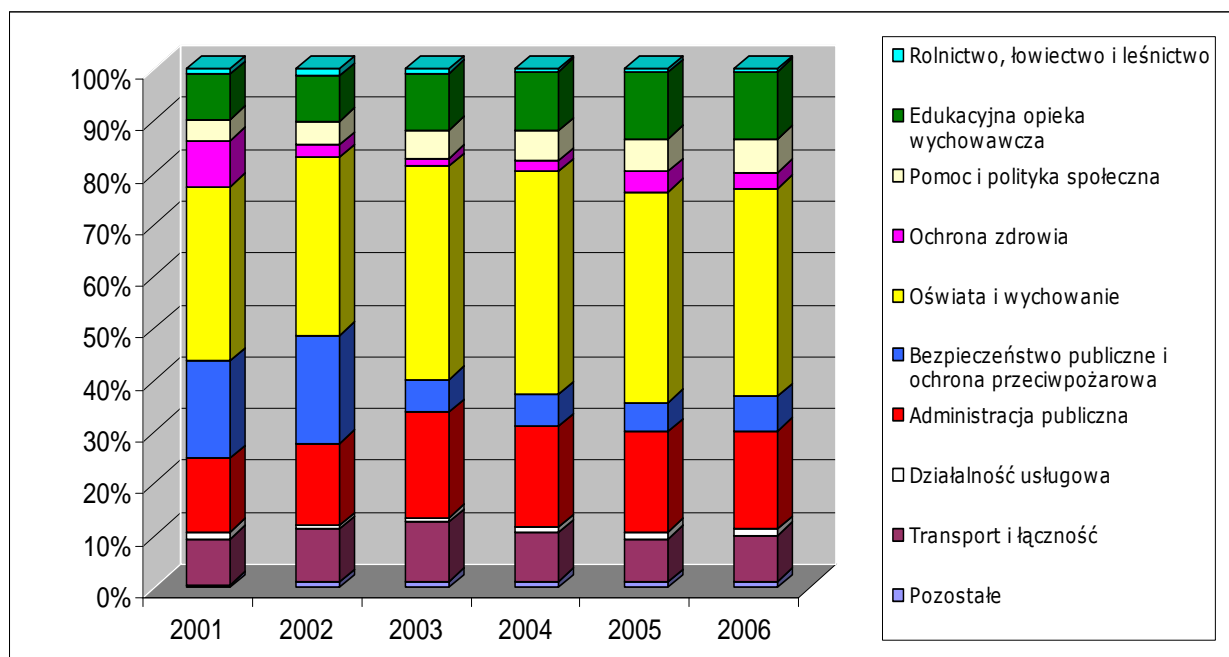
Struktura dochodów budżetu powiatu w latach 2001 – 2006

Źródło: opracowanie własne

Zdecydowanie największy udział w dochodach Powiatu stanowią subwencje ogólne, a najwyższy wskaźnik ich udziału w dochodach wystąpił w roku 2003 i wynosił aż 72%. Drugim pod względem udziału w dochodach źródłem były w latach 2001-2003 dotacje celowe, które jednak z roku na rok malały i już w latach 2004 - 2006 były znacznie niższe od dochodów własnych Powiatu. Zmiany w poszczególnych źródłach dochodów, ze szczególnym uwzględnieniem wzrostu wskaźnika dochodów własnych obrazują jednoznacznie korzystne zmiany w zakresie finansów powiatu i świadczą o coraz większej samodzielności finansowej Powiatu i możliwości bardziej elastycznego zarządzania budżetem.

Wykres 12 przedstawia strukturę wydatków budżetowych według określonych działów klasyfikacji budżetowej. Analizując wykres zauważyć należy dominujący wskaźnik wydatków w dziale: oświata i wychowanie dla całego okresu 2001 – 2006. W początkowym okresie tj. w roku 2001 i 2002 wysokie wydatki ponoszono również w dziale: bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, odpowiednio na poziomie ok. 20%, jednak w związku ze zmianami w strukturze finansowania zadań powiatowych owe wydatki spadły do poziomu kilku procent w latach 2003 – 2006. Porównywalny poziom dla okresu 2001 - 2006 osiągały wskaźniki działów: administracja publiczna, edukacyjna opieka wychowawcza oraz transport i łączność.

Wykres 12.**Struktura wydatków budżetowych powiatu wg działów w latach 2001 – 2006**

Źródło: opracowanie własne

Specyfiką samorządu powiatowego jest realizowanie zadań publicznych o charakterze ponadgminnym ze szczególnym uwzględnieniem zadań oświatowych, służby zdrowia, dróg powiatowych, pomocy społecznej oraz bezpieczeństwa. Charakterystyczne dla struktur powiatowych jest jednak bazowanie na środkach z budżetu centralnego, przy niewielkim udziale dochodów własnych, np.: z majątku powiatu, który jest przeważnie niedochodowy. W związku z powyższym powiaty mają znacznie ograniczoną zdolność do realizacji zadań inwestycyjnych, a niemal całość wydatkowanych środków finansowych przypada na wydatki bieżące. Tym samym planowane inwestycje są w dużej mierze uzależnione od pozyskanych środków pozabudżetowych, przeważnie kredytów bankowych oraz dotacji z funduszy Unii Europejskiej.

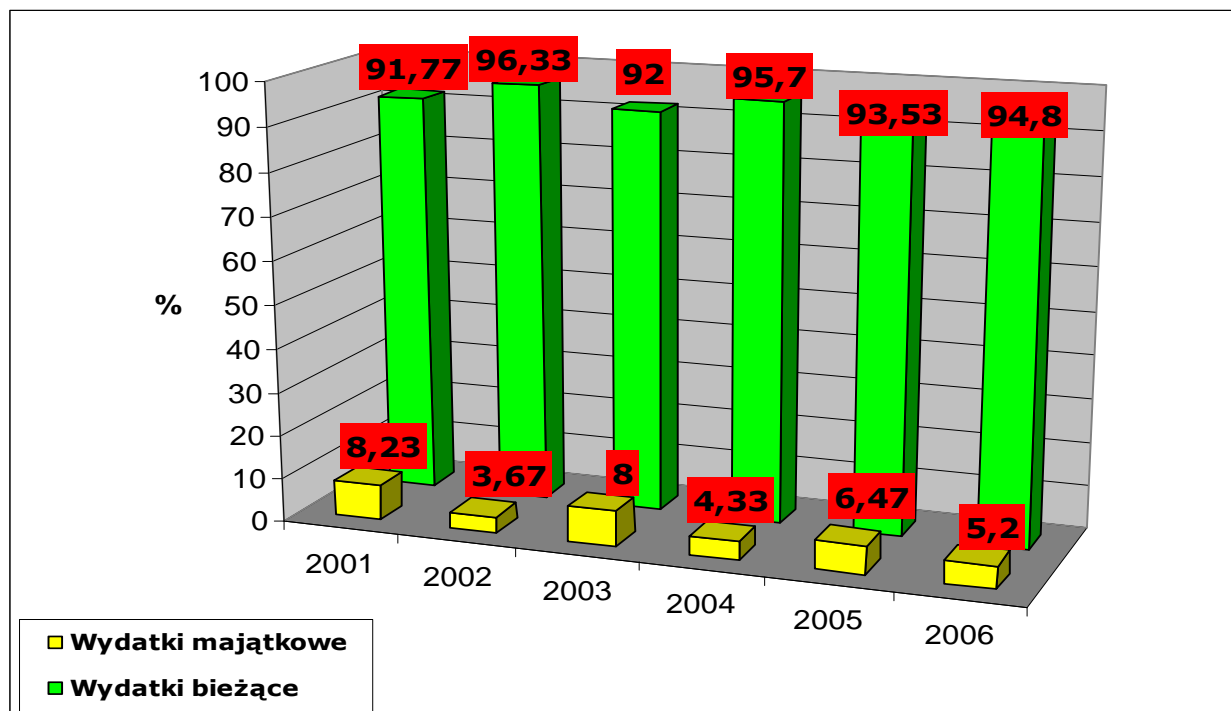
W analizowanym okresie 2001-2006 Powiat Nowotomyski realizował szereg zadań inwestycyjnych, a udział wydatków majątkowych okazał się wyższy niż oczekiwany, choć w dużej mierze posiłkowano się finansowaniem zewnętrznym. Strukturę wydatków budżetu ze względu na ich przeznaczenie przedstawia Wykres 13.

Biorąc pod uwagę poniesione wydatki majątkowe Powiatu Nowotomyskiego należy podkreślić celowość ich przeznaczenia z zamiarem jak najlepszej realizacji zadań własnych powiatu. Strukturę tych wydatków przedstawia poniższy Wykres 14.

Wykres 13.

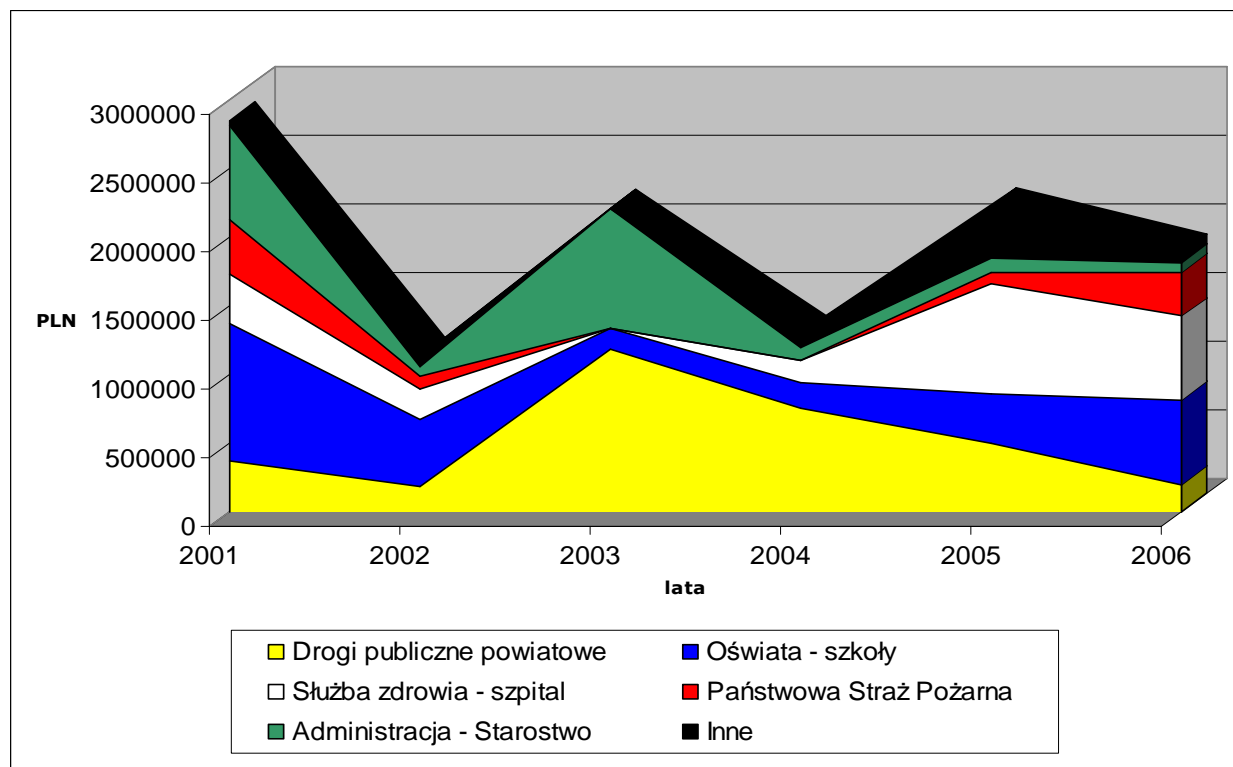
Struktura wydatków budżetu Powiatu Nowotomyskiego w latach 2001 – 2006

Źródło: opracowanie własne

Wykres 14.

Struktura wydatków majątkowych budżetu Powiatu Nowotomyskiego w latach 2001 – 2006

Źródło: opracowanie własne

9. Diagnoza istotnych problemów w powiecie nowotomyskim

Powiat nowotomyski jest niewątpliwie dobrym przykładem prawidłowego rozwoju społeczno – gospodarczego wielkopolskiego samorządu. Począwszy od roku 1998 struktury powiatowej administracji samorządowej potrafiły dostosować się do funkcjonowania w nowych realiach oraz do jak najlepszego wypełniania powierzonych im zadań własnych. Niemniej przed władzami powiatu stoją już dziś pewne nierozwiązane problemy oraz nowe wyzwania, których realizacja powinna nastąpić w zakładanym w niniejszym dokumencie horyzoncie czasowym. Dla ukazania kluczowych problemów rozwojowych opracowano listę 10 zagadnień społeczno – gospodarczych, stanowiących wnioski z diagnozy stanu powiatu nowotomyskiego. Wymienione niżej zagadnienia stanowią winny podstawę do opracowania celów oraz działań do realizacji w ramach opracowanej strategii.

W wyniku konsultacji wskazano następujące istotne problemy rozwojowe powiatu nowotomyskiego:

1. Służba zdrowia – brak właściwej bazy szpitala.
2. Brak dobrej jakości dróg, chodników i ścieżek rowerowych.
3. Niewystarczająca baza sportowa w oświacie ponadgimnazjalnej.
4. Brak domów spokojnej starości.
5. Brak wystarczającej liczby wykwalifikowanej kadry pracowniczej dla lokalnych przedsiębiorstw.
6. Niepełne wykorzystanie potencjału marketingowego produktów lokalnych – chmiel, wiklina, szparagi, walory przyrodnicze, tradycja.
7. Niepełna koordynacja współpracy z gminami w zakresie planów rozwoju gospodarczego – tereny inwestycyjne.
8. Brak wystarczającego wsparcia dla grup wykluczonych - osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotni.
9. Niewystarczające działania w zakresie ochrony środowiska – utylizacja azbestu, odpadów komunalnych, edukacja ekologiczna.
10. Niewystarczające bezpieczeństwo publiczne - na drogach, osiedlach, w siedliskach.

Wyżej wymienione zdiagnozowane problemy rozwojowe uznać należy za wyznacznik do sporządzania planów i podejmowania działań przez samorząd powiatowy. Warto dodać, że kolejność przedstawionych zagadnień nie oznacza tu określonej hierarchii ważności i proponuje się ich postrzeganie jako postulatów równorzędnych.

10. Trendy makroekonomiczne i makrosołeczne w Polsce

Zagadnienie rozwoju spoleczno – gospodarczego powiatu nowotomyskiego musi byc rozpatrywane w odniesieniu do pojawiajacych sie trendow na poziomie regionu oraz kraju. Trendy te stanowia pewne tlo, a zarazem wytumaczenie dla zjawisk pojawiajacych sie w powiecie nowotomyskim i pozwalaja na podjecie stosownych decyzji w celu zminimalizowania lub zmaksymalizowania oddziaływania określonego trendu negatywnego lub pozytywnego na terytorium powiatu.

W okresie przypadajacym na opracowanie niniejszego dokumentu strategii daja sie wyodrębnić następujace trendy rozwojowe:

□ Trend demograficzny

1. Wskaźnik urodzeń – z jednej strony występuje i przez najbliższe lata występować będzie niż demograficzny wśród dzieci w wieku szkolnym, a z drugiej strony ostatnio pojawiło się zjawisko tzw. „baby boom”, czyli gwałtowny wzrost urodzeń, zwiastujące nadchodzące roczniki wyżowe, które wejdą w wiek szkolny po uprzednim trendzie niżowym.

2. Wydłużenie cyklu życia – na skutek pozytywnych zmian w sposobie życia i ogólnego postępu cywilizacyjnego następuje długookresowe zjawisko wydłużania cyklu życia, wywołujące z kolei negatywne zjawisko tzw. „starzenia się” społeczeństwa, co przy jednoczesnym zjawisku niżu demograficznego zwiastuje problemy natury ekonomicznej społeczeństwa, a zwłaszcza wzrost obciążeń socjalnych dla pracujących.

□ Trend ekonomiczny

1. Zwiększająca się polaryzacja majątkowa społeczeństwa – trend ów, typowy dla gospodarki kapitalistycznej oznacza postępujące rozwarstwienie społeczeństwa ze względu na osiągane dochody – prowadzi do sytuacji, w której większość kapitału zostaje skumulowana przez nieliczny odsetek obywateli, przy jednoczesnych problemach z płynnością finansową coraz większych mas społecznych.

2. Emigracja zarobkowa młodych, mobilnych pracowników – masowe zjawisko emigracji zarobkowej prowadzi do wielu następstw i konsekwencji – początkowo zmniejsza odsetek bezrobotnych i prowadzi do wzrostu płac, natomiast z drugiej strony wzrastają ogólne koszty pracy, a w długim okresie czasu może wystąpić odczuwalny przez gospodarkę niedobór wykwalifikowanej kadry pracowniczej.

3. Deficyt wykwalifikowanej siły roboczej w przedsiębiorstwach i w rolnictwie – trend będący jednym z negatywnych skutków emigracji zarobkowej wywołuje deficyt kadry pracowniczej, szczególnie bezpośrednio produkcyjnej oraz rzemieślniczej; najczęściej prowadzi do decyzji władz centralnych o otwarciu polskiego rynku pracy dla pracowników zagranicznych, w większości pochodzących z krajów słabiej rozwiniętych.

□ Trend społeczny

1. Niezdrowy tryb życia i odżywiania społeczeństwa – postępujący szybki rozwój cywilizacyjny powoduje, również w naszym kraju, szereg negatywnych skutków, w szczególności zagrażających zdrowiu i życiu społeczeństwa. Coraz częściej promowany jest model pracowniczy, którego objawem jest chociażby pracoholizm przy jednoczesnych niedoborach właściwych proporcji w odżywianiu oraz regeneracji fizycznej organizmu. Trend ten zagraża ogólnemu obniżeniu stanu zdrowotności w społeczeństwie.

2. Wzrost zachorowalności na choroby cywilizacyjne i nowotworowe – trend również ściśle związany z burzliwym rozwojem społecznym i gospodarczym, na który wpływ ma wiele negatywnych czynników takich jak: zanieczyszczenie środowiska naturalnego, produkcja genetycznie modyfikowanej żywności, masowe użycie środków konserwujących w żywności, nadużywanie niebezpiecznych dla zdrowia środków chemicznych tzw. używek, wzrost zjawisk stresogennych, itp. Konsekwencje tego trendu oznaczać będą realnie rosnące obciążenie kosztowe zabezpieczenia zdrowotnego.

III. Cele strategiczne i kierunki działań

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jako jedna z podstawowych technik analitycznych, stosowana bywa najczęściej do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji, której wynik jest bazą planowania strategicznego. W ostatnich latach znajduje ona szerokie zastosowanie również w polskich warunkach, w tym jako uniwersalne narzędzie badawcze z zakresu planowania rozwoju regionalnego. Składa się ona z analizy czterech obszarów, z których dwa pierwsze tj. mocne strony oraz słabe strony odnoszą się do środowiska wewnętrznego i zawierają najistotniejsze w danej organizacji elementy, natomiast dwa ostatnie tj. szanse oraz zagrożenia odnoszą się analogicznie do środowiska zewnętrznego i identyfikują środowisko organizacji.

ANALIZA SWOT

<p style="text-align: center;"><u>MOCNE STRONY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Korzystne położenie względem szlaków komunikacyjnych - drogowych, kolejowych i powietrznych ⇒ Czyste, nieskażone środowisko ⇒ Rozwinięta infrastruktura autostradowa i kolejowa ⇒ Gospodarne i kreatywne społeczeństwo ⇒ Więź lokalna oraz przywiązanie do rodzimej kultury i tradycji ⇒ Walory turystyczne ⇒ Bogactwo złóż naturalnych	<p style="text-align: center;"><u>SŁABE STRONY</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Brak aktywności i wrażliwości społecznej – słabo rozwinięta działalność non profit i wolontariat ⇒ Ukryte bezrobocie na wsi ⇒ Brak rozwiniętej bazy turystycznej i hotelarskiej ⇒ Niedofinansowana działalność kulturalna ⇒ Niewystarczająca baza przetwórstwa rolno – spożywczego
<p style="text-align: center;"><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Stworzenie klimatu do rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego z podmiotami zewnętrznymi ⇒ Rozwój usług świadczonych na rzecz aglomeracji Poznańskiej oraz Berlińskiej – rekreacja i turystyka ⇒ Rozwój działalności pozarolniczej na wsi - agroturystyka	<p style="text-align: center;"><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Działania władz centralnych dotyczące wytyczania ośrodków subregionalnych - powiat nowotomyski poza subregionem poznańskim ⇒ Odpływ mobilnej i wykwalifikowanej siły roboczej do aglomeracji miejskich i za granicę ⇒ Niedostosowanie profilu edukacji publicznej do potrzeb rynku pracy

2. Misja i wizja rozwoju powiatu nowotomyskiego

Istotnym elementem opracowania dokumentu strategicznego o horyzoncie długookresowym bywa najczęściej treściwe określenie misji oraz wizji rozwoju. W przypadku strategii rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu nowotomyskiego będzie to określenie misji – czyli zadania do wykonania przez samorząd powiatowy i jego jednostki organizacyjne oraz określenie wizji rozwoju – czyli prognozowanego, pożądanego stanu powiatu w przyszłości. Kierując się tak nakreśloną misją samorząd powiatowy będzie dążył do wypełnienia nakreślonej perspektywnie wizji rozwoju powiatu.

Misja samorządu powiatowego

**SZANUJĄC DOKONANIA POPRZEDNICH POKOLEŃ,
KULTYWUJĄC LOKALNĄ TRADYCJĘ I KULTURĘ
ORAZ PIELEGNUJĄC OTACZAJĄCE ŚRODOWISKO NATURALNE DAŻYMY
DO ROZWOJU POTENCJAŁU
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU NOWOTOMYSKIEGO
PRZY ZACHOWANIU ZASAD ETYCZNYCH
ORAZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Wizja rozwoju powiatu

**POWIAT NOWOTOMYSKI
- NOWOCZESNY OBSZAR GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI,
PRZYJAZNY ŚRODOWISKU I ŻYJĄCEJ W NIM SPOŁECZNOŚCI.
ZINTEGROWANE SAMORZĄDY LOKALNE, WSPÓLNIE DZIAŁAJĄCE
NA RZECZ DOBREGO WYKORZYSTANIA SWOJEGO POŁOŻENIA
TWORZĄC PODSYSTEMY ZDROWEGO, BEZPIECZNEGO
I DOSTATNIEGO ŻYCIA MIESZKAŃCÓW**

3. Metodologia formułowania celów i działań

Wybrany schemat prezentacji celów oraz działań strategicznych opracowany został według podziału na cele: strategiczne, szczegółowe oraz operacyjne, z których następnie wpływają zaproponowane działania. Realizacja działań doprowadzić ma do pożądanego osiągnięcia określonego celu najpierw operacyjnego, potem szczegółowego wreszcie strategicznego. W dokumencie zawarto cztery kluczowe cele strategiczne, których treść w możliwie najszerszy sposób odzwierciedla kompetencje samorządu powiatu nowotomyskiego. Poniżej przedstawiono przykład zastosowanej w strategii metodologii formułowania celów oraz działań:

Cele strategiczne => cele szczegółowe => cele operacyjne => działania

Np.:

Cel strategiczny: Wzrost jakości życia poprzez zapewnianie zrównoważonego rozwoju przestrzeni powiatu oraz kształtowanie jego rozwoju gospodarczego.

Cel szczegółowy: Rozwój systemu komunikacyjnego powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny: Budowa i modernizacja dróg powiatowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie: Modernizacja istniejących dróg powiatowych.

4. Cele i kierunki działań

Cel strategiczny 1. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Wzrost jakości życia poprzez zapewnianie zrównoważonego rozwoju przestrzeni powiatu oraz kształtowanie jego rozwoju gospodarczego.

Cel szczegółowy 1.1.

Rozwój systemu komunikacyjnego powiatu nowotomyskiego

Cel operacyjny 1.1.1.

Budowa i modernizacja dróg powiatowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Modernizacja istniejących dróg powiatowych.

Działanie 2.

Remonty i modernizacje ciągów pieszych, pieszo – jezdnych oraz towarzyszącej infrastruktury technicznej przy drogach powiatowych.

Działanie 3.

Budowa nawierzchni asfaltowych na drogach powiatowych gruntowych – nieutwardzonych.

Cel operacyjny 1.1.2.

Uczestnictwo powiatu nowotomyskiego w realizacji zadań komunikacyjnych o zasięgu ponadlokalnym we współpracy z innymi zarządcami dróg.

Działanie 1.

Współdziałanie samorządu powiatowego z samorządami gminnymi w zakresie modernizacji odcinków dróg wojewódzkich znajdujących się w granicach powiatu nowotomyskiego.

Działanie 2.

Wspieranie administracyjne działań samorządów gminnych w zakresie budowy obwodnic.

Działanie 3.

Współdziałanie w zakresie utrzymania dotychczasowych przejazdów kolejowych – skrzyżowań kolizyjnych lub wspieranie innych rozwiązań w celu zapewnienia bezkolizyjnych przejazdów w związku z modernizacją linii kolejowych.

Cel operacyjny 1.1.3.

Koordynowanie prac przy opracowaniu planu sieci asfaltowych ścieżek rowerowych oraz wspieranie ich budowy wzdłuż drogowych ciągów komunikacyjnych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Opracowanie planu budowy sieci ścieżek rowerowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 2.

Rozszerzenie zakresu prac modernizacyjnych i remontowych przy drogach powiatowych o budowę infrastruktury towarzyszącej w postaci równolegle biegnących ścieżek rowerowych.

Działanie 3.

Budowa ścieżek rowerowych przebiegających równolegle do priorytetowych odcinków dróg powiatowych.

Cel szczegółowy 1.2.

Kształtowanie środowiska naturalnego i zabezpieczenie ciągłości zasobów przyrodniczych powiatu nowotomyskiego

Cel operacyjny 1.2.1.

Edukacja proekologiczna i promowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska – edukacja szkolna, współpraca z organizacjami pozarządowymi, realizacja przedsięwzięć w formie konkursów ekologiczno – przyrodniczych.

Działanie 1.

Organizacja zajęć szkolnych oraz akcji promujących edukację ekologiczną w oświacie ponadgimnazjalnej.

Działanie 2.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań z zakresu ekologii oraz ochrony środowiska.

Działanie 3.

Współorganizacja przedsięwzięć w formie konkursów oraz festynów ekologiczno – przyrodniczych o zasięgu powiatowym.

Cel operacyjny 1.2.2.

Stworzenie wspólnej polityki systemu zagospodarowania odpadów komunalnych i niebezpiecznych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Współpraca z gminami w zakresie doskonalenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Działanie 2.

Współpraca z wyspecjalizowanymi służbami - Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny, Państwowa Straż Pożarna, Powiatowy Lekarz Weterynarii – w zakresie prewencji oraz neutralizacji zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych.

Cel operacyjny 1.2.3.

Minimalizacja emisji zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza.

Działanie 1.

Współpraca z gminami przy realizacji programu likwidacji azbestu.

Działanie 2.

Termomodernizacja obiektów oraz modernizacja systemów ogrzewania w budynkach będących własnością lub w zarządzie Powiatu.

Działanie 3.

Wspieranie działań podmiotów zainteresowanych pozyskiwaniem alternatywnych (ekologicznych) źródeł energii odnawialnej.

Cel operacyjny 1.2.4.

Zachowanie ciągłości zasobów przyrodniczych powiatu nowotomyskiego wobec negatywnych skutków rozwoju społeczno – gospodarczego.

Działanie 1.

Współpraca z gminami w zakresie prowadzenia racjonalnej polityki eksploatacji złóż naturalnych i kopalin na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 2.

Skuteczne eliminowanie bezpośrednich zagrożeń dla zasobu wodnego powiatu nowotomyskiego wynikających z niekontrolowanego zrzutu ścieków nieczyszczonych o charakterze bytowo – gospodarczym oraz deszczowych.

Działanie 3.

Podejmowanie działań zabezpieczających zasób wodny powiatu przed skutkami trwałych zmian biologicznych (niedotlenienie zbiorników wodnych) oraz klimatycznych (osuszanie się zbiorników wodnych i spadek poziomu wód gruntowych).

Działanie 4.

Planowy nadzór w zakresie prawidłowej gospodarki w lasach niestanowiących własności skarbu państwa na terenie powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 1.2.5.

Promocja ekologicznych gospodarstw rolnych.

Działanie 1.

Promocja ekologicznych gospodarstw rolnych oferujących usługi agroturystyczne na terenach wiejskich.

Działanie 2.

Promocja lokalnych podmiotów gospodarczych zorientowanych na ekologiczną produkcję spożywczą.

Cel szczegółowy 1.3.

Wykorzystanie potencjału społeczno – gospodarczego powiatu nowotomyskiego dla rozwoju przedsiębiorczości i ogólnego wzrostu ekonomicznego.

Cel operacyjny 1.3.1.

Promocja i zaangażowanie na rzecz istniejących oraz nowopowstających podmiotów gospodarczych.

Działanie 1.

Współpraca z Nowotomyską Izbą Gospodarczą w zakresie promocji podmiotów gospodarczych oraz organizacji szkoleń i konferencji dla przedsiębiorstw.

Działanie 2.

Opracowanie systemu sprawnej obsługi urzędowej podmiotów gospodarczych w zakresie przedsięwzięć organizacyjnych oraz inwestycyjnych.

Działanie 3.

Inicjowanie działań promocyjnych na rzecz podmiotów gospodarczych poprzez opracowywanie publikacji branżowych oraz organizację i udział w imprezach targowych oraz misjach zagranicznych.

Cel operacyjny 1.3.2.

Aktywizacja powiatowego rynku pracy celem dostosowania do potrzeb i wymogów lokalnych pracodawców.

Działanie 1.

Sprawny system informacji gospodarczej w zakresie bazy danych o wolnych stanowiskach pracy na lokalnym rynku pracy.

Działanie 2.

Organizacja szkoleń i kursów kwalifikacyjnych dla osób bezrobotnych celem przygotowania na wakuujące stanowiska pracy.

Cel szczegółowy 1.4.

Zwiększenie dostępu oraz racjonalizacja standardów obsługi w zakresie usług publicznych w ramach administracji powiatowej.

Cel operacyjny 1.4.1.

Informatyzacja struktur powiatowych świadczących usługi publiczne na rzecz mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Współpraca z gminami w zakresie pozyskiwania nowych technologii informatycznych dla społeczeństwa powiatu.

Działanie 2.

Sprawny system wewnętrznego obiegu dokumentów na poziomie administracji powiatowej.

Działanie 3.

Elektroniczny obieg dokumentów między samorządami.

Działanie 4.

Powstanie ogólnodostępnego systemu informatycznego w ramach elektronicznej obsługi interesantów.

Cel operacyjny 1.4.2.

Poprawa dostępności do usług publicznych dla osób niepełnosprawnych.

Działanie 1.

Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych – interesantów urzędów oraz jednostek organizacyjnych powiatu nowotomyskiego.

Działanie 2.

Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Działanie 3.

Budowa obiektów do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY

Zintegrowany rozwój edukacji szkolnej i kierunków kształcenia nakierowany na kształtowanie pożądanych kwalifikacji oraz umiejętności pracowniczych w odpowiedzi na bieżące i przyszłe zapotrzebowanie rynku pracy w powiecie.

Cel szczegółowy 2.1.

Rozwój systemu oświaty publicznej powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 2.1.1.

Rozbudowa oraz modernizacja powiatowej infrastruktury oświatowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą wielofunkcyjną.

Działanie 1.

Budowa sal gimnastycznych oraz otwartych boisk sportowych w publicznych placówkach oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 2.

Modernizacja istniejącego zaplecza sportowego publicznych placówek oświatowo - wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem nawierzchni boisk sportowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniów.

Działanie 3.

Termomodernizacja obiektów w publicznych placówkach oświatowo - wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 4.

Poszukiwanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii dla publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 5.

Planowe doposażenie bazy technicznej oraz dydaktycznej publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 6.

Zapewnienie dostępu placówek oświatowo – wychowawczych do pływalni rekreacyjno – sportowych celem realizacji planu nauczania w zakresie kultury fizycznej.

Cel operacyjny 2.1.2.

Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych ze szczególnym uwzględnieniem nowych rozwiązań w zakresie dydaktyki oraz zapewnienia pożądaných profili zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Działanie 1.

Efektywny monitoring zmian społecznych i gospodarczych celem dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Działanie 2.

Skuteczne zarządzanie zmianami w placówkach oświatowo – wychowawczych w zakresie uruchamiania nowych profili zawodowych oraz ograniczania kształcenia w zawodach o niskim zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy.

Cel operacyjny 2.1.3.

Stworzenie możliwości wielokierunkowego rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych oraz zapewnienie możliwości indywidualnego toku nauczania oraz wyszkolenia.

Działanie 1.

Stworzenie systemu stypendialnego oraz pomocy organizacyjno – finansowej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, uczęszczających do publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 2.

Zmniejszenie liczebności uczniów w oddziałach w publicznych placówkach oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym.

Działanie 3.

Wsparcie organizacyjne oraz finansowe dla uczniów – uczestników konkursów i olimpiad wiedzy oraz zawodów sportowych podczas udziału na poziomie centralnym – krajowym oraz zagranicznym.

Cel operacyjny 2.1.4.

Wspieranie edukacji na poziomie wyższym oraz szkół szczebla centralnego zlokalizowanych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Promocja oferty edukacyjnej szkół i uczelni wyższych zlokalizowanych w powiecie nowotomyskim wśród publicznych placówek oświatowo – wychowawczych.

Działanie 2.

Współdziałanie samorządu powiatowego oraz samorządów gminnych w zakresie zintegrowanego nauczania języków obcych na różnych poziomach edukacji szkolnej.

Cel szczegółowy 2.2.

Polityka zrównoważonego i elastycznego rynku pracy oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w sferze zatrudnienia.

Cel operacyjny 2.2.1.

Kształtowanie roli samorządu powiatowego jako aktywnego i innowacyjnego partnera na lokalnym rynku pracy.

Działanie 1.

Aktywne pośrednictwo powiatowego urzędu pracy poprzez efektywne zarządzanie dostępnymi krajowymi oraz unijnymi instrumentami finansowego wsparcia na rzecz rozwoju lokalnego rynku pracy.

Działanie 2.

Współpraca powiatowego urzędu pracy z organizacjami i stowarzyszeniami zrzeszającymi podmioty gospodarcze z terenu powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 2.2.2.

Przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu środowisk szczególnie zagrożonych długotrwałym bezrobociem.

Działanie 1.

Powstanie grup wsparcia zawodowego celem skutecznej pomocy osobom niepełnosprawnym oraz grupom zagrożonym długotrwałym bezrobociem.

Działanie 2.

Zatrudnienie profesjonalnej kadry doradczej dla grup wsparcia zawodowego.

Cel operacyjny 2.2.3.

Wspieranie współpracy publicznych placówek oświatowo – wychowawczych z lokalnymi i zagranicznymi podmiotami gospodarczymi oraz szkołami w zakresie specjalistycznego wykształcenia zawodowego.

Działanie 1.

System pomocy finansowej na szkolenia oraz kursy dla nauczycieli w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Działanie 2.

Wsparcie finansowe dla uczniów w zakresie wymiany zagranicznej oraz specjalistycznego wykształcenia zawodowego.

Cel strategiczny 3. BEZPIECZEŃSTWO SPOŁECZNE

Kształtowanie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego powiatu wraz z zapewnieniem wzrostu ogólnego stanu zdrowotności oraz bezpieczeństwa jego mieszkańców.

Cel szczegółowy 3.1.

Podniesienie rangi działań z zakresu pomocy oraz integracji społecznej mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 3.1.1.

Opracowanie programu i świadczenie kompleksowej pomocy rodzinom w sytuacji kryzysu.

Działanie 1.

Organizacja warsztatów edukacyjnych - terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą oraz dla sprawców przemocy w rodzinach.

Działanie 2.

Szkolenie kadry socjalnej i rozszerzenie zakresu działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Działanie 3.

Powołanie zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pomocy rodzinom w sytuacji kryzysu.

Cel operacyjny 3.1.2.

Wsparcie rodzin oraz zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Działanie 1.

Rozszerzenie bazy rodzin zastępczych „zawodowych” – niespokrewnionych z dzieckiem i ich dostosowanie do indywidualnych potrzeb wychowanków (wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego).

Działanie 2.

Pomoc finansowa i rzeczowa oraz doradztwo w procesie usamodzielnienia osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki całodobowe.

Działanie 3.

Wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej poprzez specjalistyczne szkolenia z zakresu poradnictwa rodzinnego.

Cel operacyjny 3.1.3.

Wielokierunkowa aktywizacja społeczności powiatu nowotomyskiego ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych, osób w podeszłym wieku oraz innych pozostających w wykluczeniu ze względów społeczno – ekonomicznych.

Działanie 1.

Współpraca i finansowanie działań organizacji pozarządowych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działanie 2.

Powstanie ogólnodostępnego powiatowego ośrodka rehabilitacyjno-terapeutycznego.

Działanie 3.

Powstanie i organizacja pensjonatów dla osób w podeszłym wieku na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 4.

Realizacja zadań w ramach Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 3.2.

Organizacja powiatowego systemu opieki zdrowotnej dla zapewnienia wszechstronnej opieki medycznej oraz wzrostu ogólnego stanu zdrowotności społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 3.2.1.

Długofalowy rozwój infrastruktury służby zdrowia wraz z zapewnieniem powszechności specjalistycznych usług medycznych dla mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Rozbudowa Szpitala Powiatowego w Nowym Tomysłu.

Działanie 2.

Planowe doposażenie szpitala powiatowego w specjalistyczny sprzęt medyczny.

Działanie 3.

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry medycznej oraz innych pracowników ochrony zdrowia.

Cel operacyjny 3.2.2.

Wzrost sprawności operacyjnej służb medycznych w ramach krajowego systemu ratownictwa medycznego.

Działanie 1.

Systematyczne doposażenie służb ratunkowych w aparaturę i sprzęt niezbędny do podejmowania bezpośredniej akcji medycznej w ramach krajowego systemu ratownictwa medycznego.

Działanie 2.

Systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych zespołu ratownictwa medycznego.

Cel operacyjny 3.2.3.

Promocja programów profilaktyki zdrowotnej wraz z edukacją podstawowych zasad polityki zdrowotnej wśród społeczeństwa.

Działanie 1.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w działania szkoleniowe z zakresu profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom.

Działanie 2.

Opracowanie powiatowego programu profilaktyki zdrowotnej dla społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 3.2.4.

Rozwój współpracy samorządu powiatowego z niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi z zakresu opieki zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Systematyczna wymiana informacji pomiędzy samorządem powiatowym a niepublicznymi podmiotami opieki zdrowotnej w zakresie oferty świadczonych usług medycznych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 2.

Współpraca publicznego zakładu opieki zdrowotnej z niepublicznymi podmiotami opieki zdrowotnej w celu zapewnienia możliwie najlepszej dostępności pacjentów do specjalistycznych świadczeń z zakresu opieki zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego.

Cel szczegółowy 3.3.

Wzrost ogólnego stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie nowotomyskim w zakresie działania służb porządkowych i ratowniczych.

Cel operacyjny 3.3.1.

Współdziałanie samorządu powiatowego na rzecz rozwoju infrastruktury oraz wzrostu sprawności operacyjnej Policji w zakresie zapewnienia porządku publicznego oraz podczas wykonywania zadań profilaktycznych i dochodzeniowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Montaż monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Działanie 2.

Utworzenie Rejonowej Izby Wyrzeźwień w Nowym Tomysłu.

Działanie 3.

Stworzenie warunków gwarantujących wyszkolenie strzeleckie oraz ogólną sprawność fizyczną dla funkcjonariuszy Policji.

Działanie 4.

Systematyczne doposażenie sprzętowe dla Policji w celu zapewnienia wysokiej sprawności operacyjnej podczas wykonywania zadań profilaktycznych i dochodzeniowych.

Działanie 5.

Modernizacja budynków komend, komisariatów oraz posterunków Policji na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 6.

Współdział samorządu powiatowego w inicjatywach społecznych Policji w zakresie organizacji akcji edukacyjno – szkoleniowych dla mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 3.3.2.

Wspieranie dostosowania Państwowej Straży Pożarnej do sprawnego działania w ramach wielozadaniowego zakresu obowiązków ratowniczo – gaśniczych.

Działanie 1.

Systematyczne doposażenie straży w sprzęt ratowniczo-gaśniczy w celu zapewnienia wysokiej sprawności operacyjnej podczas wykonywanych zadań.

Cel operacyjny 3.3.3.

Współdziałanie samorządu powiatowego za pośrednictwem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej z gminami w celu doposażenia i szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych wobec wzrostu ich znaczenia podczas interwencji w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Działanie 1.

Wsparcie samorządu powiatowego za pośrednictwem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej dla ochotniczych straży pożarnych w zakresie doposażenia jednostek w sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

Działanie 2.

Szkolenie członków Ochotniczych Straży Pożarnych za pośrednictwem Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej.

Cel szczegółowy 3.4.

Tworzenie warunków organizacyjnych i finansowych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim.

Cel operacyjny 3.4.1.

Wzrost zaangażowania w powstawanie oraz funkcjonowanie organizacji pozarządowych nastawionych na działalność integrującą oraz aktywizującą

wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia kreujące zasady społeczeństwa obywatelskiego.

Działanie 1.

Pomoc i wsparcie jednostek samorządu powiatowego na rzecz tworzenia nowych organizacji pozarządowych.

Cel operacyjny 3.4.2.

Promocja oraz wspieranie zorganizowanych podmiotów realizujących działania prospołeczne w ramach wolontariatu.

Działanie 1.

Pomoc jednostek samorządu powiatowego dla aktywizacji działań w zakresie organizacji i działalności struktur wolontariatu w powiecie nowotomyskim.

Cel strategiczny 4. INTEGRACJA SPOŁECZNA

Skuteczne wykorzystanie potencjału przyrodniczego oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego powiatu.

Cel szczegółowy 4.1.

Wzrost znaczenia sektora turystycznego w gospodarce powiatu w oparciu o wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz promocję lokalnej tożsamości kulturowej mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 4.1.1.

Intensyfikacja działań administracyjnych oraz promocyjnych w celu zapewnienia powszechnego dostępu do kluczowych zasobów przyrodniczych i kulturowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Promocja potencjału turystycznego powiatu nowotomyskiego poprzez publikacje tematyczne, promocję medialną oraz udział w imprezach targowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Działanie 2.

Systematyczna współpraca z organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi podmioty branży turystycznej i okołoturystycznej.

Działanie 3.

Powstanie punktów informacji turystycznej w oparciu o funkcjonujące jednostki samorządu gminnego i powiatowego na terenie powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 4.1.2.

Rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej dla skuteczniejszego wykorzystania istniejących walorów przyrodniczych.

Działanie 1.

Modernizacja bazy turystyczno – sportowej na rzece Obra i jeziorze Błądno.

Działanie 2.

Wdrożenie i monitoring powiatowego programu budowy sieci turystyczno – dojazdowych ścieżek rowerowych.

Działanie 3.

Wytyczanie atrakcyjnych turystycznie ścieżek edukacyjno – przyrodniczych oraz konnych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Cel operacyjny 4.1.3.

Budowanie oraz rozpowszechnianie kultury i tradycji regionalnej poprzez wspieranie inicjatyw krzewiących lokalną tożsamość wśród młodych pokoleń mieszkańców powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Opracowanie i wydanie publikacji na temat istniejących w powiecie zespołów charakterze regionalno – ludowym oraz ich promocja wśród mieszkańców powiatu i regionu.

Działanie 2.

Wspieranie i promocja funkcjonujących w powiecie nowotomyskim producentów produktów regionalnych.

Cel operacyjny 4.1.4.

Promocja podmiotów i organizacji zaangażowanych w rozwój turystyki na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Opracowanie i cykliczna publikacja przewodnika turystycznego z dokładnymi informacjami o bazie noclegowej, szlakach turystycznych i atrakcjach regionu.

Działanie 2.

Aktywny udział stowarzyszeń i podmiotów zaangażowanych w rozwój turystyki i agroturystyki w powiecie nowotomyskim podczas przedsięwzięć promocyjnych, medialnych oraz wystawowych w kraju i za granicą.

Działanie 3.

Wsparcie oraz promocja schronisk młodzieżowych funkcjonujących na terenie powiatu nowotomyskiego.

Cel szczegółowy 4.2.

Wzrost aktywności kulturalnej oraz sportowej mieszkańców powiatu nowotomyskiego wraz z rozwojem powiatowej infrastruktury placówek kulturalnych i bazy sportowo – rekreacyjnej.

Cel operacyjny 4.2.1.

Wsparcie organizacyjne oraz finansowe dla inicjatyw upowszechniających udział dzieci i młodzieży w wydarzeniach kulturalnych oraz sportowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 1.

Powołanie klas sportowych wraz z bazą noclegową w powiatowych placówkach oświatowo – wychowawczych.

Działanie 2.

Wsparcie organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego dla organizatorów imprez i zawodów sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym odbywających się na terenie powiatu nowotomyskiego.

Działanie 3.

Organizacja imprez i zawodów sportowych o zasięgu powiatowym rozpowszechniających kulturę fizyczną wśród mieszkańców powiatu.

Cel operacyjny 4.2.2.

Współdział finansowy samorządu powiatowego w rozbudowie istniejącej infrastruktury placówek kulturalnych oraz obiektów sportowych.

Działanie 1.

Remont i modernizacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomysłu.

Działanie 2.

Systematyczne nakłady finansowe na rozbudowę obiektów i boisk sportowych przy powiatowych placówkach oświatowo – wychowawczych, dla których powiat jest organem prowadzącym.

Działanie 3.

Budowa krytej pływalni o funkcjach ośrodka sportowo – rehabilitacyjnego z zapleczem gastronomiczno – hotelowym w Nowym Tomysłu.

Działanie 4.

Utworzenie Powiatowego Centrum Szkolenia Sportowego na bazie istniejących obiektów sportowo – rekreacyjnych w Zbąszyniu.

5. System wdrażania i monitoring strategii

Podmiotem odpowiedzialnym za opracowanie, wdrożenie oraz monitoring dokumentu strategicznego pn. „Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008 -2017” jest Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu. Wdrożenie opracowanej strategii nastąpi na drodze uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego. Od tego momentu niniejsze opracowanie stanie się podstawowym dokumentem planistycznym o horyzoncie długookresowym dla samorządu powiatu nowotomyskiego. Ze względu na fakt, iż prognozowane cele oraz działania ujęte w strategii ulegać mogą korektom oraz modyfikacjom, stwierdza się, że dokument ma charakter otwarty i dynamiczny, co pociąga za sobą możliwość wprowadzania niezbędnych zmian na drodze uchwały zmieniającej Rady Powiatu Nowotomyskiego.

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowania stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z podstawowymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciągnięcie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze powiatu. Powinnością Starostwa Powiatowego jest zatem ocena realizacji działań i celów ujętych w strategii, a których wykonanie należy do kompetencji powiatu i jego jednostek organizacyjnych.

Ważnym zadaniem Powiatu jest sprawna komunikacja społeczna w celu upowszechnienia strategii rozwoju powiatu nowotomyskiego. Komunikacja społeczna polegać będzie na umieszczeniu elektronicznej wersji dokumentu na internetowej stronie powiatu nowotomyskiego.

PODZIĘKOWANIE

Autorzy opracowania pragną serdecznie podziękować wszystkim osobom zaangażowanym w powstanie niniejszego dokumentu. Państwa wiedza i doświadczenie pozwoliły nam ująć w strategii wiele cennych propozycji, a jednocześnie uniknąć potencjalnych błędów. W szczególności podziękowania kierujemy do:

1. Józef Ast – Wicestarosta Powiatu Nowotomyskiego
2. Renata Borzych – Z-ca Burmistrza Opalenicy
3. Grzegorz Cecuła - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
4. Dariusz Chłopek - Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Nowotomyskiego
5. Wiesław Ciepielewski – Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Zbąszyniu
6. Józef Ćwiertnia – Wójt Gminy Miedzichowo
7. Janusz Daszkiewicz – Skarbnik Powiatu Nowotomyskiego
8. Piotr Długosz - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
9. Jerzy Dziamski – Wójt Gminy Kuślin
10. Bartosz Dziewiałowski – Gintowt – Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
11. Łukasz Frański – Dyrektor Zespołu Szkół nr 2 w Nowym Tomysłu
12. Maria Galas - Radna Rady Powiatu Nowotomyskiego
13. Renata Gruszka - Radna Rady Powiatu Nowotomyskiego
14. Karolina Grynia – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
15. Elżbieta Helwing – Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych i Licealnych w Nowym Tomysłu
16. Henryk Helwing – Burmistrz Nowego Tomysła
17. Maria Hryniak – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
18. Tomasz Jurkiewicz – Powiatowy Lekarz Weterynarii
19. Ireneusz Józefowski – Sekretarz Powiatu Nowotomyskiego
20. Izabela Kałek – Dyrektor Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Trzciance
21. Dariusz Kapustka – Komenda Państwowa Powiatowej Straży Pożarnej w Nowym Tomysłu
22. Danuta Kin – Dyrektor Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Starym Tomysłu
23. Maria Kostera - Kaniecka - Radna Rady Powiatu Nowotomyskiego
24. Ireneusz Kozecki - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
25. Tomasz Kuczyński - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
26. Leszek Leśny – Burmistrz Zbąszynia
27. Bogumiła Maniecka - Radna Rady Powiatu Nowotomyskiego
28. Zbigniew Markowski – Przewodniczący Rady Powiatu Nowotomyskiego
29. Joel Matuszek - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
30. Marzena Matusiak – Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu
31. Jarosław Mleczak – Dyrektor Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego
32. Janusz Nowak - Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowym Tomysłu
33. Marek Nyckowiak - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu

34. Zofia Pacholak – Laskowska – Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
35. Monika Perz - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
36. Maciej Piechowiak – Sekretarz Gminy Lwówek
37. Bogusław Pietrusiewicz – Dyrektor Zespołu Szkół nr 1 w Zbąszyniu
38. Edwin Pigla - Członek Zarządu Powiatu Nowotomyskiego
39. Karolina Ptak – Urząd Gminy Miedzichowo
40. Wojciech Ratman – Komendant Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu
41. Wojciech Ruta – Z-ca Burmistrza Nowego Tomyśla
42. Teresa Sienkiewicz – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
43. Walerian Silski – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
44. Ireneusz Skorupa - Członek Zarządu Powiatu Nowotomyskiego
45. Piotr Szymkowiak – Przewodniczący Rady Miejskiej Nowego Tomyśla; Kierownik Powiatowego Zarządu Dróg
46. Ryszard Szymkowiak – Członek Zarządu Powiatu Nowotomyskiego
47. Agnieszka Tomczak - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
48. Roman Trzybiński - Radny Rady Powiatu Nowotomyskiego
49. Genowefa Wasiak – Dyrektor Zespołu Szkół w Opalenicy
50. Andrzej Wilkoński – Starosta Nowotomyski
51. Paweł Wilkoszarski – Wiceprzewodniczący Rady Powiatu Nowotomyskiego
52. Robert Winiarz – Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Zbąszyniu
53. Eleonora Woźniczka – Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu
54. Jarosław Zamelczyk – Komendant Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu
55. Tomasz Zwierzchowski - Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu
56. Edmund Żurek – Prezes Stowarzyszenia Forum Obywatelskie Powiatu Nowotomyskiego